

Zvonko PERLIČ

osebnost mojega kraja

Avtorice:

Nadja JELEN, 8.a
Špela OCVIRK, 8.a
Zala ZORKO, 9.b

Mentorica:

Jana DRAKSLER, prof. mat. in fiz.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2008

KAZALO

	stran
KAZALO SLIK	3
POVZETEK	4
UVOD	5
OTROŠTVO	6
ŠOLANJE	10
SLUŽBOVANJE	18
POKOJ	32
BIBLIOGRAFIJA	43
NAGRADE IN PRIZNANJA	46
DRUGI O ZVONKU PERLIČU	48
ZAKLJUČEK	54
ZAHVALA	56
VIRI IN LITERATURA	57

PRILOGA: PESNIŠKI PODPURI – pesniška zbirka, v kateri je nekaj pesmi iz
zgodnjega časa in iz časa pesniškega dozorevanja
Zvonka Perliča

KAZALO SLIK

slika številka

- 1 ZVONKO PERLIČ (1994)
- 2 MLADE RAZISKOVALKE PRI DELU (2008)
- 3 OČE TOMISLAV (?)
- 4 ZVONKO PRI DVEH LETIH (1943)
- 5 OČE TOMISLAV KOT DELOVODJA NA ŽAGI (okrog 1950)
- 6 RAZISKOVALKE NA OBISKU PRI GOSPE IVI VOGA (februar 2008)
- 7 ZVONKO ČESTITA UČITELJICI IVI VOGA (2003)
- 8 POGLED NA CELJE Z DVORIŠČA DIJAŠKEGA DOMA (1959)
- 9 POROČNA SLIKA (29. 7. 1961)
- 10 NA POROČNEM POTOVANJU (avgust 1961)
- 11 ZVONKOVA STARŠA Z VNUKOM BOŠTJANOM (7. 10. 1966)
- 12 BOŠTJAN IN ROMANA NA OBISKU V BILEČI (1966)
- 13 ZVONKOVA IN SESTRINA DRUŽINA NA OBISKU PRI STARŠIH (1967)
- 14 NOVO SKLADIŠČE V BUKOVŽLAKU – TOZD VELEPRODAJA (1974)
- 15 PRED MIKROFONOM V STUDIJU RADIA CELJE (1972)
- 16 MED PISANJEM ENEGA OD TEKSTOV (1972)
- 17 PERLIČEVA DRUŽINA (1977)
- 18 ZVONKO V SLOVENIABOISU (1987)
- 19 ENA OD POSLOVALNIC (28. 10. 1995)
- 20 KOLEKTIV DAS-a (28. 6. 1996)
- 21 VODNA KOLESA TOY BOY (1989)
- 22 CELOTNA DRUŽINA (2007)
- 23 Z VSEMI SVOJIMI VNUKI (2002)
- 24 S SVOJO ROMANO (29. 7. 2007)
- 25 VLEČENJE VRVI NA ZAGRAJSKEM IGRISČU (okrog 1975)
- 26 MED PODPISOM DOGOVORA O SPONZORSTVU RK EURODAS (1994)
- 27 USTANOVNI SESTANEK ZDRUŽENJA PODJETNIKOV SLOVENIJE (1996)
- 28 Z DOBRIMI PRIJATELJI (1994)
- 29 MED PREDSTAVITVIJO KNJIGE Z IVICO BURNIK (2001)
- 30 ZVONKO MED PREDAJO PESMI g. MILANU KUČANU (2003)
- 31 PESNIŠKA ZBIRKA V SANJINIH ROKAH (2003)
- 32 MED PODELITVIJO KNJIG V ŠENTVIDU PRI STIČNI (2003)
- 33 ZVONKO S SVOJIM PRVIM ROMANOM (2004)
- 34 VSI VNUKI NA PREDSTAVITVI KNJIGE IZIGRANA (2005)
- 35 VABILO NA PREDSTAVITEV (2006)
- 36 MED PREDSTAVITVIJO KNJIGE RAD TE IMAM, CELJE (2006)
- 37 PRVO SREČANJE SLEPIH IN SLABOVIDNIH LITERATOV (2005)
- 38 SREČANJE S PREDSEDNIŠKIM KANDIDATOM dr. DANILOM TŪRKOM
- 39 S SESTRAMA DUNJO IN SONJO NA PLANINI PRI SEVNICI (1999)
- 40 S SOŠOLKO IN DOLGOLETNO DIREKTORICO RADIA ŠMARJA MIMICO KIDRIČ (2006)
- 41 S SOŠOLCI IZ OSNOVNE ŠOLE (2006)
- 42 S PRIJATELJI SE RAD TUDI POVESELI (12. 12. 1999)
- 43 ZVONKOVE KNJIŽNE IZDAJE (2008)
- 44 PRIZNANJE ZA DRUGO MESTO (2006)
- 45 PRIZNANJE ZA USTVARJALNOST
- 46 RAZISKOVALKE Z g. ZVONKOM PERLIČEM (februar 2008)

POVZETEK

Zvonko Perlič se je rodil v Zagrebu, a je, ko je pričel obiskovati Ekonomsko srednjo šolo v Celju, postal pravi Celjan in v njem pognal globoke korenine.

S svojimi številnimi zaposlitvami je tlakoval drobne kamenčke v mozaik celjske zgodovine.

V šestdesetih letih je bil med organizatorji Iger bratstva in enotnosti in eden od pobudnikov Vlaka bratstva in enotnosti, ki je utrdil prijateljske vezi, med vojno stkanе med Srbi in Slovenci.

Kot direktor TOZD Veleprodaja pri Tehnomercatorju Celje je vodil zaključna dela pri izgradnji veleblagovnice T in pomagal pri izgradnji skladišča v Bukovžlaku.

V tistem obdobju je napovedoval na Radiu Celje in si prislužil laskavi naziv »Zlati glas« Radia Celje.

Stečaj podjetja LIK Savinja, kjer je bil direktor, mu ni vzel poguma in službeno pot je nadaljeval kot samostojni podjetnik v podjetju BIRO DAS.

Zaradi slabega zdravstvenega stanja in oslepitve je moral prenehati s službovanjem.

Takrat je svojo življenjsko energijo usmeril v pisanje pesmi in proze. Izdal je dve pesniški zbirki in tri romane. Zadnji roman Rad te imam, Celje je posvetil Celju in Celjanom, ki jih ima neizmerno rad.

Zvonko Perlič je človek, ki so ga težko otroštvo in številne življenjske preizkušnje izoblikovali v trdnega človeka, ki ima, kljub vsemu, rad življenje in ljudi, kar je dokazal z mnogimi donacijami, s katerimi je osrečeval in še osrečuje ljudi okrog sebe.

slika 1: ZVONKO PERLIČ (1994)

UVOD

Tudi letos smo želele nadaljevati s sklopom nalog Osebnost mojega kraja, ki jih na naši šoli predstavljamo že vrsto let.

Ideja, da predstavimo življenje in delo gospoda Zvonka Perliča, se je porodila naši mentorici, ko je med telefonskim pogovorom ob lanski raziskovalni nalogi ugotovila, da mu naziv »zlati glas« Radia Celje ni bil podeljen naključno. Želele pa smo predstaviti tudi nekoga, ki živi in deluje v našem šolskem okolju in tako na svoj način prispevati k praznovanju ob otvoritvi nove šole.

Ker gospoda Zvonka Perliča nismo poznale, smo se znašle pred zahtevno nalogo. Vsi naši dvomi: kako, kaj če... pa so bili kmalu pozabljeni, saj smo že ob prvem srečanju z njim ugotovile, da je, kljub svojim težavam, prijeten in da nam bo v veliko pomoč pri raziskovanju njegovega življenja.

Pri našem delu smo se seznanile z različnimi metodami raziskovalnega dela:

- intervjuvanje
- anketiranje
- zbiranje literature in slikovnega materiala
- prebiranje literature in urejanje zbranega gradiva
- fotografiranje
- delo v knjižnici
- delo z računalnikom

Po uvodnih informacijah smo predvidevale, da je gospod Zvonko Perlič v Celju, pa tudi v širšem okolju, pustil dovolj velik pečat, da si predstavitev kot osebnost našega kraja zasluži.

Mnoge prijatelje, sodelavce in znance smo prosile za pomoč pri oblikovanju njegove življenjske zgodbe. Odzvali so se v velikem številu in tako s svojimi spomini dopolnili njegov življenjski mozaik. V veliko pomoč pa nam je bila predvsem gospa Romana Perlič, Zvonkova žena.

Ob koncu smo ugotovile, da je bila naša odločitev, da kot osebnost mojega kraja predstavimo gospoda Zvonka Perliča, pravilna, saj se je s širino svojega delovanja zapisal v zgodovino našega mesta. Svoji boleznim in kasneje slepoti je znal kljubovati in ni nikoli obupal. S svojo dobrodelnostjo, predvsem pa s svojim življenjskim optimizmom, premagovanjem življenjskih preizkušenj in voljo do življenja, pa je lahko marsikomu za vzor.

slika 2: MLADE RAZISKOVALKE PRI DELU (2008)

OTROŠTVO

Zvonko Perlič se je rodil 4. oktobra 1941 v Petrovi bolnici v Zagrebu. Bil je tretji otrok Tomislava in Julijane Perlič.

Oče Tomislav je bil rojen 1. maja 1899 v vasi Knežpolje v Liki. S sedemnajstimi leti je odšel na Soško fronto, kjer je bil hudo ranjen.

slika 3: OČE TOMISLAV (?)

Po vrnitvi je obiskoval trgovsko akademijo, ki je bila takrat zelo priznana šola. Leta 1925 je v Zagrebu odprl trgovino in malo kasneje poleg nje tudi manjši gostinski lokal. Ker je potreboval delovno silo, je v časopisu Jutranjik objavil oglas, da potrebuje kuharico. Ta oglas je videla mlada Julijana Bobek, ki se je leta 1908 rodila na Planini pri Sevnici. Ker je bilo v družini sedem otrok, je morala, tako kot je bilo takrat v navadi za dekleta iz družin z veliko otroki, z majhno doto, ki jo je dobila, oditi v svet. Odšla je v Maribor, kjer se je izučila za kuharico. Ko je v časopisu videla oglas, da Perlič Tomislav iz Zagreba išče kuharico, se je prijavila in bila sprejeta. Bila je odlična kuharica in pridna delavka. Zvonko pa se spominja, da je bila tudi zelo lepa ženska.

Kmalu je med Julijano in Tomislavom vzknila ljubezen in leta 1935 sta se poročila. Že leta 1935 se jima je rodila prvorojenka Sonja in leto za njo še sin Tomo.

Imeli so dve trgovini in gostilno. Dela je bilo veliko in časa za otroke je bilo bolj malo. Ker so bile tudi politične razmere slabe, mati ni bila preveč vesela, ko je ponovno zanosila in je želela napraviti splav, ki pa je bil takrat strogo prepovedan. Bila je zelo potrta in Zvonku, ki ga je takrat nosila, je velikokrat povedala, da je verjetno to občutil tudi on, saj ga je pogosto slišala (oziroma je občutila) kako joče, še preden se je rodil.

Tako se je Zvonko rodil na pragu druge svetovne vojne, ko sta, kot pravi sam: »...strah in negotovost krojila usodo mnogih ljudi.«

slika 4: ZVONKO PRI DVEH LETIH (1943)

Oče, ki je bil velik domoljub in nasprotnik takratne oblasti NDH, se ni odzval na poziv, ki mu ga je novembra 1944 poslala ustaška organizacija. Ker se niti na drugi poziv ni javil, so mu poslali pismo, da je obsojen na smrt. Starša sta slutila bližajočo se nevarnost in sta že po drugem pozivu pričela pakirati stvari, takoj po pismu s smrtno obsodbo pa so zbežali iz Zagreba.

Številna družina je z dojenčkom (leta 1943 se je rodila še sestra Jasenka) prebila v materin rojstni kraj, na Planino pri Sevnici.

Zvonko se tega bega spominja, saj je za vedno ostal v njegovem spominu prizor, ko je ruska granata zadela konja in ga ubila. »Ta prizor mi je ostal v spominu vse življenje. Konj je ležal na hrbtu, noge je molel v zrak in umiral... V tistem trenutku sem konja vzel za svoj simbol in od takrat sem velik ljubitelj te živali,« se spominja Zvonko Perlič, ki pa konja ni še nikoli zajahal.

Pri starih starših so živeli do leta 1946. Med tem se je leta 1945 rodila še sestra Dunja.

Leta 1945 je Zvonka, ki je zelo rad tekal k sosedi Pavli, ki je živela na nasprotni strani ceste, podrl nemški avto, ko je pripeljal mimo domače hiše. Zvonko je tekel čez cesto ravno v trenutku, ko je mimo pripeljal nemški džip. Avto ga je zbil. Imel pa je srečo, da je padel ravno med kolesa. Nemci so takoj ustavili avto in nemški oficir ga je potegnil izpod avtomobila. Sami so ga odpeljali v bolnico, kjer pa so ugotovili, da nima hujših poškodb. Ostal pa je strah, zaradi katerega ni več tako pogosto tekal k sosedi Pavli.

Po osvoboditvi so dobili stanovanje v hiši v Vezovju 1, občina Šentjur. Stanovanje je bilo majhno. Vsi otroci so spali v eni sobi, oče in mati pa v »štiblcu«. Živeli so skromno, a lepo.

Oče se je zaposlil kot lesni manipulant na žagi podjetja Bohor Šentjur, mati pa je skrbela za dom in za otroke. Leta 1948 se je rodil še brat Damir.

slika 5: OČE TOMISLAV KOT DELOVODJA NA ŽAGI (oče v beli srajci, okrog 1950)

Kmalu so pričeli z gradnjo lastne hiše pod Rifnikom, občina Šentjur. Zvonko se spominja, da je oče zgradil leseno hišo, zmanjkalo pa jim je denarja za streho. Zaradi tega se je oče odpravil v Ljubljano, saj prošnji za pomoč najprej niso ugodili. V Ljubljani je obiskal gospo Lidijo Šentjurc, ki je prošnji ugodila, saj je menila, da morajo imeti tudi streho, če so si že sami zgradili hišo. In tako je njihov novi dom dobil streho iz opeke.

Preselili so se v novo hišo v Novi vasi pod Rifnikom, številka 49. Hiša je bila skromna, a življenje v njej je bilo lepo.

Oče, ki je imel izredno roko za sajenje, je dokupil še nekaj zemlje okrog hiše in tam nasadil sadno drevje in mnogo rož. Pri sajenju sadnega drevja mu je pomagal tudi mali Zvonko. Oče je izkopal veliko jamo in jo pognojil. Vanjo sta nato z Zvonkom dala sadiko sadnega drevesa in jo zakrila.

Sredi tega vrta je izvirala voda in na njem je vse uspevalo. Oče je bil daleč naokoli znan po svojih rožah. In ljubezen do rož je prenesel tudi na Zvonka. Zvonko se še danes spominja, da si je v mladosti želel postati vrtnar: »Kot otrok sem sanjal, da bom vrtnar. Moje največje ljubezni so tri: mati, ljubezen do sočloveka in ljubezen do rož. To tretje sem hotel v življenju udeležiti. Želel sem saditi rože, jih vzgajati, božati, vonjati, negovati... Z njimi sem želel bogatiti tudi druge ljudi.« (Novi tednik, 6. 9. 2001). Vrtnar ni postal, kar še vedno nekako obžaluje, ostala pa je ljubezen do rož, ki jih goji v svojem domu.

Nad njihovo hišo je bil gozdček z visokim hrastovim drevesom, ki si ga je Zvonko prisvojil. Rad je splezal na njegovo krošnjo. Od tam je imel lep razgled na Šentjur. Med zibanjem je sanjaril, da se vozi z letalom. To je bil njegov skrivni kotiček, ki ga ni delil z nikomer.

Perličeva družina je bila revna, saj je bil zaposlen le oče, mati pa je skrbela za dom in družino, v kateri je bilo šest otrok. Kmalu so spoznali, da je hudo, kadar česa ni moč dobiti. »Naučil sem se, kaj pomeni trpeti, če česa ni, naučil pa sem se tudi drugih vrednot. Imeli smo na primer mačko iz krzna, ki je imela posebno vrednost. Mačka je šla vedno iz rok v roke, a vedno jo je dobil tisti otrok, ki je bil tedaj pri hiši najbolj priden. Mama je bila pri tem zelo vestna in ni nikoli naredila napake. Če sem bil priden, sem dobil mačko jaz in to je bilo največje darilo in hkrati spodbuda za druge, da so se tudi oni potrudili, da bodo dobri, boljši,« se spominja Zvonko. (Nedeljski dnevnik, 22. 12. 2002)

Danes trdi, da je bilo vsega malo, je pa tisto, kar je bilo, imelo posebno vrednost. »Največjo lepoto so moji mladosti dajali globoko spoštovanje in veliko razumevanje med ljudmi, iskreno druženje in občutek pripadnosti.«

Mati mu je vcepila ljubezen do sočloveka, predvsem pa mnoge vrednote, ki so v življenju zelo pomembne. Sam se spominja: »Moja mama Julka je bila ženska z velikim srcem. Ona mi je dala mehko in voljo, da sem mnogokrat premagal veliko stisk, oče pa mi je dal odločnost, delavnost, disciplino. Toplina, nežnost in ljubezen so odlike, ki jih dostikrat ne znamo izraziti.«

Sam je te odlike skušal izraziti v eni svojih pesmi, ki jo je posvetil svoji mami:

Mati, ti si moja prva misel

*O materah so že mnogi peli
in jim vse dobro želeli,
v srcih mnogih ljudi,
podoba matere večno živi.*

*Tudi v mojem srcu je tako,
zato mi je nadvse lepo,
mati, ti si moja prva misel,
odkrivaš mi življenja smisel.*

*Še zdaj čutim božanje tvojih rok,
kot takrat, ko sem bil še otrok,
z mislijo nate, mati, zvečer zaspim,
ti si moja prva misel zjutraj, ko se zbudim.*

*V moje srce si se trajno zapisala
in tam boš, mati, večno ostala.
Čutim, da vedno si z menoj
in jaz povsod nosim te s seboj.*

Okolje, v katerem so živeli, je bilo kmečko. »Zbujalo me je ptičje petje, zaspal sem ob regljanju žab iz bližnjega ribnika. Bil sem radoveden otrok, vse me je zanimalo: domače živali, gozd in drevesne vrste, oranje, setev in sajenje, žetev, shranjevanje pridelkov, obrezovanje trte in sadnega drevja, stiskanje vina in jabolčnika, pa nebesna telesa, vreme, posebno še vetrovi, spreminjanje letnih časov in še bi lahko našteval. Že kot deček sem s posebnim veseljem opravljaj vsa kmečka opravila,« obuja spomine na mladost, ki mu jo je popestril sosed Ciril, ki je imel veliko kmetijo. Zvonko je veliko popoldnevov preživel pri njemu in mu pomagal. Tako je spoznal vsa kmečka opravila. Najbolj si je zapomnil, da je potrebno kravi med molžo prepevati in ti tako da več mleka (to je kasneje tudi preizkusil in izkazalo se je za resnično).

Kljub skromnemu otroštvu trdi, da je bilo njegovo otroštvo lepo in bogato.

ŠOLANJE

Leta 1948 je pričel Zvonko obiskovati Osnovno šolo Šentjur. Njegova prva učiteljica je bila gospa Vera Rozman. Zvonko je bil droben fantič z zvedavimi očmi. Skromno oblečen je sedel v prvi klopi in pridno poslušal vse, kar je povedala učiteljica. Ko je bilo potrebno izbrati razrednega predsednika, je gospa Rozmanova pogledala po razredu in izbrala Zvonka. Ko jo je kasneje vprašal, zakaj je izbrala prav njega, mu ni znala odgovoriti.

Takrat je bil ravnatelj na šoli gospod Anton Žager. Bil je zelo strog. Otroci so se ga kar malo bali, a so ga spoštovali. Zvonko se še danes spominja žalostnega dogodka, ko so pred šolo uprizorili pravi »teater«. Na šolsko dvorišče so morali vsi učenci – bilo jih je okrog osemsto. Mimo njih so pripeljali vklenjenega ravnatelja, ga strpali v marico in ga odpeljali na Goli otok. Ker so ga otroci imeli radi, so ob tem prizoru neusmiljeno jokali. Šušljalo se je, da ga je »vzel informbiro«.

Prvo leto šolanja je bilo za Zvonka naporno, saj so otroci morali pred poukom še po mleko v okrog pet kilometrov oddaljeno zbiralnico mleka. Mati jim je med tem doma pripravila malico za v šolo. Pečeno polento jim je narezala na trikotnike in jim jih zavila v časopisni papir. Nato pa je bilo potrebno prehoditi še pot iz Nove vasi do Šentjurja (tudi okrog pet kilometrov).

Zvonko je bil, kot se sam spominja, majhen in droben fantič, ki so mu lasje »štrleli« na vse strani. Bil je živahen fant, a se ni rad pretepal.

Pri pouku je pridno poslušal in sledil razlagi, saj je kmalu ugotovil, da si tako v šoli zapomni skoraj vse in se mu doma ni bilo potrebno veliko učiti. Tako je bil popoldan, ko so se drugi morali učiti, prost in je lahko pomagal sosedu Cirilu.

Vsa leta je bil vzoren učenec.

Že zelo zgodaj je začel brati knjige in knjige so kmalu postale njegova strast. Prva knjiga, prebral jo je pri šestih letih, je bila Joe med pirat, ki jo je napisal Jack London. Do desetega leta je prebral več kot sto knjig. Zanimalo ga je vse. Bral je pravljice, balade, humoreske... Še posebej so ga zanimale zgodovinske knjige, kriminalne zgodbe in knjige z vojno tematiko. Ko še ni imel deset let, je prebral knjigo V vrtincu, ki je še danes njegova najljubša knjiga.

Bil je pravi knjižni molj. Pogosto je bral ob petrolejki. Oče je menil, da je to slabo za oči in ga je večkrat naganjal stran od knjige.

Za branje ga je navdušila učiteljica Iva Voga, ki je še danes njegova najljubša učiteljica.

Gospa Voga se spominja, da je bil Zvonko miren fant, zelo vedoželjen in da je vedno vse znal, ko je bil vprašan. Sedel je v četrti klopi pri oknu in vedno zbrano poslušal njeno razlago, kot bi bil nekako uročen. Imela ga je zelo rada, čeprav se ne spomni, da bi čutila, da jo ima tudi Zvonko neizmerno rad. Zvonko, ki so ga sošolci klicali Perlonarca, pa je bil v svojo učiteljico Ivo zaljubljen. Čeprav se je zavedal, da mu ni dosegljiva, jo je želel samo zase in je bil ljubosumen na sošolce, ki jih je tudi imela rada.

Spominja se, da je nekega dne, ko jih je učiteljica Iva povabila v jesenski gozd, saj jih je želela razveseliti ob svojem rojstnem dnevu, vstal in dejal, da on ne gre. Bil je predsednik razreda in je pri svoji odločitvi trmasto vztrajal, čeprav mu je »njegova« učiteljica prigovarjala, da naj si premisli. Dejala je, da morajo kot razred držati skupaj in da, če ne gredo vsi, ne gre nobeden. Sošolci so bili jezni nanj. Tudi med učiteljico in Zvonkom je nastala nekakšna napetost. Sošolci so zahtevali, da stvari uredi. Naslednji dan je opravil zahtevno nalogo. Ko je učiteljica vstopila, je bila v razredu mučna tišina. Zvonko je s težkim srcem stopil pred učiteljico in se ji

iskreno opravičil z besedami: »Dajem vam častno pionirsko besedo, da se kaj takšnega ne bo nikoli več ponovilo.« Učiteljica Iva ga je objela in neljubi dogodek je bil nekako pozabljen.

Zvonko je kasneje o tem pripetljaju napisal pesem. Ob pesmi je zapisal: »To pesem sem napisal v spomin na mojo najboljšo učiteljico Ivo Voga, s katero sem preživel nepozaben čas v 4. razredu osnovne šole v Šentjurju pri Celju 1951/52. Takrat sem prvič v življenju začutil, da sem zaljubljen in kako lahko ljubezen boli.«

Učiteljica Iva

*Čas že hoče zbrisati spomine,
pozabiti na dogodke iz davnine
in zavreči žlahtne usedline
ter povzročiti trpke bolečine.*

*A tega spomin ne dovoljuje,
vsem poskusom časa on kljubuje,
z vso močjo spomine zdaj varuje,
iz dneva v dan mi jih daruje.*

*Ko sem bil še rosno mlad
in zacvetela je pomlad,
začutil sem, da imam jo rad,
zaslišal sem pesem serenad.*

*To bila je ona,
lepa in nežna kot madona,
takrat zaprosil sem patrona,
naj jo zame sname s trona.*

*Mlada učiteljica Iva,
ponosna in ljubezniva
in njena narava iskriva,
bila je tako vabljava.*

*Ona je bila kraljica
in mojega srca gospodarica,
bodrila me je ta resnica,
da razbohota v meni se krivica.*

*Nekega dne si je zaželela,
da z učenci bi praznik preživela,
v očarljivost se je odela
in je bila nadvse vesela.*

*V meni pa se je zbudil odpor,
ki se sprevrgel je v upor,
od ljubosumja bil sem nor,
sebičnost zamenjala je vzor.*

*Samo za sebe sem jo hotel imeti,
samo jaz za njo skrbeti,
za vsak njen gib in korak živeti,
če zgubim jo, pa umreti.*

*Užalil sem njeno dobroto,
iz kraljice naredil sem siroto,
začutil strašno sem samoto,
pod nogami izgubil sem trdoto.*

*A ljubezen mi je pomagala
in novih mi moči je dala,
ravnanju mojemu je ukazala,
da sem opravičil se in rekel hvala.*

*Potem bilo je spet lepo
in modro prosil sem nebo,
naj večno ostane tako,
kot je srce začutilo.*

*V mojem srcu še zdaj živi,
učiteljica Iva iz mladih dni,
četudi čas tako hiti,
mi njena slika ne blede.*

slika 6: RAZISKOVALKE NA OBISKU PRI GOSPE IVI VOGA (februar 2008)

Eno svojih pesmi pa je posvetil učiteljici Ivi ob njenem 80. rojstnem dnevu. Svoji najdražji učiteljici jo je podaril na srečanju, ki so ji ga, kot presenečenje, pripravili njeni nekdanji učenci.

Zate hranim eno rožo

*Rože še vedno cvetijo,
zazrte so v večno nebo,
kot tisoče zvezd čarobno žarijo,
še niso vzele slovo.*

*Zate hranim eno rožo,
skril sem jo v srce,
z njo klečim pred tvojo ložo,
molim, da se mi odpre...*

slika 7: ZVONKO PERLIČ ČESTITA UČITELJICI IVI VOGA (november 2003)

Svojo prvo pesem je Zvonko Perlič napisal v četrtem ali petem razredu. Bila je pesem o naravi, ki pa se, žal, ni ohranila. V tistem času je napisal precej pesmi o rožah, predvsem o marjeticah. Rad je tudi nabiral rože in jih nosil mami.

Nekaj pesmi je posvetil Rifniku. Nanj so otroci radi zahajali in tam pogosto kurili kres. Za Zvonka je bil Rifnik simbol nečesa mogočnega. Žal se nobena od tedanjih pesmi ni ohranila, čeprav so mnoge krasile šolski stenčas na Osnovni šoli Šentjur.

V spomin na tedanje pesmi o Rifniku, je Rifniku posvetil eno kasnejših pesmi.

Raj pod Rifnikom

*Nad dolino vso zeleno,
očarljivo kot nobeno,
se ponosno Rifnik vije
in kot zlato sonce sije.*

*Stare grajske razvaline,
mi obujajo spomine,
na skrivnostno to življenje,
na ljubezen in trpljenje.*

*Rifnik gleda tja v dolino,
pa na grajsko razvalino,
s soncem obsijane griče
in na mlade nas fantiče.*

*Tam v hišici leseni
in na tratici zeleni,
sem mladostne dni preživiljal,
pesem ptičic sem poslušal.*

*Ena ptičica vesela,
mi takole je zapela:
ljubi dom in očetnjavo,
misli vedno s svojo glavo.*

*Ko življenje sem preživiljal,
se na Rifnik se spominjal,
na prelepe vse trenutke,
na vse radostne občutke.*

*Zdaj se tja pod Rifnik vračam,
da račune vse poplačam,
za vse izgubljene upe,
za pelin in za vse strupe.*

*Rožice sem rad nabiral,
z njimi srca sem odpiral,
eno ljubil sem goreče,
jokal sem od tihe sreče.*

*V raj pod Rifnikom zahajam,
da srce si tam umirjam,
obudim si vse spomine,
na mladost in korenine.*

*Hej, prijatli, počakajte,
v slovo mi roko dajte,
jaz ostajam v tej dolini,
kjer so moji vsi spomini.*

V osnovni šoli se je ukvarjal tudi z nogometom, pel je v šolskem pevskem zboru, recitiral na mnogih proslavah, predvsem pa igral v dramski skupini.

Še danes se spominja vloge kraljeviča v igri Trnuljčica. Najlepši prizor mu je bil, ko je moral s poljubom zbuditi Trnuljčico.

Pod vodstvom učiteljice Ive Voga pa so ob otvoritvi Kulturnega doma v Šentjurju pripravili pravljično igro Ruže Petelinove Žaromil. Kako so bili ponosni, ko je navdušenje nad njihovo uprizoritvijo pokazala tudi avtorica, gospa Petelinova, ki si je predstavo ogledala.

Zvonko pa je pri gradnji kulturnega doma pomagal tudi kot udarnik. Čeprav droben fantič, je pomagal pri nošenju opeke. Danes se pohvali, da so bili uspešni, saj kulturni dom še vedno stoji.

Kasneje je, kot petnajstleten fantič, pomagal tudi pri kopanju temeljev za tovarno Alpos Šentjur.

V letih 1949 do 1952 je, na mamino željo, tudi ministriral v šentjurski cerkvi. Čeprav bi sam raje čas, ki ga je preživel v cerkvi, preživel na polju, pri sosedu Cirilu, se spominja, da je bilo ministriranje tudi zabavno, saj so bili fantje pravi »fakini«. Pogosto so »pomotoma« prehitro umaknili puščico za pobiranje denarja in drobiž je padel na tla. Tako so vsi videli, koliko denarja je kdo dal. Nekajkrat pa so si fantje na račun napačnega preštevanja denarja lahko privoščili sladkarije, ki so jih prodajali na stojnicah – turški med in sladoled.

Po končani osnovni šoli je oče odločil, da mora Zvonko na trgovsko šolo. Kljub temu, da Zvonko tega ni želel, je oče vztrajal. Na trgovski šoli je bila tri četrtine leta praksa in eno četrtino leta pouk.

Zvonko je začel s prakso v trgovini Resevna Šentjur. Ker je bil majhen in suh, je imel težave pri prenašanju težkih vreč z moko (okrog 80 kilogramov).

V trgovini pa so imeli tudi veliko dobrot: nougat napolitanke, marmelado v zabojčkih... Predpostavljeni so jim rekli, da lahko jedo kolikor hočejo, le odnesti ne smejo ničesar. To se mu je zdelo super. Vendar je napolitanke jedel le dva do tri dni in jih je imel dovolj, po marmeladi pa ga je že prvi dan bolel želodec in je ni več poskusil. Ugotovil je, da so imeli zelo dobro taktiko.

Delo v trgovini ga ni veselilo, ko pa bi moral na teorijo, se je odločil, da na trgovsko šolo ne gre in je pobegnil od doma.

Nekega večera je poljubil in objel mamo ter ji povedal, da jo ima rad. Navsezgodaj naslednjega dne pa je odšel v Šentjur na železniško postajo in se z »rogačanom« odpeljal v Celje. Denar za vlak mu je dal sosed Ciril, ki ga je imel rad kot svojega sina in bi zanj naredil vse.

Takole se Zvonko spominja svojega »pohoda« v Celje: »Nikoli ne bom pozabil leta 1956, takrat sem imel 15 let, ko sem se kot dijak pripeljal v Celje z rogatčkom, kot smo rekli delavskemu vlaku, ki je vozil na progi med Celjem in Rogatcem. Ko sem izstopil, se mi je zdelo, da sem prišel v Washington. Velikanske zgradbe in reka ljudi, ki se je vila od Titovega trga proti Prešernovi ulici, so name naredili izjemen vtis.«

A v Celju ni poznal nikogar, zato je bil takšen pohod za malega dečka velik podvig. Spominja se, da je nosil črne žametne hlače z velikima zaplatama na zadnjici in da se je, kljub veliki želji, da v mestu uspe, smilil sam sebi. Nekega gospoda, ki ga je slučajno srečal, je vprašal, ali

ve, kje bi lahko delal. Ta gospod ga je napotil h Kurivu, ki je bilo v bližini. Tam ga je sprejel gospod Ludvik Zupanc, ki je bil direktor pri Kurivu. Zatrnil mu je, da za petnajstletnega fantiča pri njih ni dela. Napotil ga je v Ljudski magazin. Tam je Zvonko takoj želel k direktorju, a vratar ga ni spustil k njemu. K sreči so imeli prijazno tajnico, gospo Marico Zaletel, ki je poslušala Zvonkove želje. Deček se ji je zasmilil in odpeljala ga je k direktorju. Gospod Pešec, ki je bil velik in močan, predvsem pa razumevajoč, ga je vprašal, kaj bi rad. Zvonko mu je povedal, da je pobegnil od doma in da si želi najti delo, ker bi rad šel na ekonomsko šolo. »Si pa res s hudimarjem,« mu je dejal gospod Pešec in mu obljubil delo. Tako mu je omogočil šolanje na srednji ekonomski šoli v Celju.

Jeseni leta 1957 se je vpisal na Ekonomsko srednjo šolo v Celju. Dopoldan je obiskoval pouk, popoldan pa je, od trinajste do dvajsete ure, delal na različnih oddelkih v Ljudskem magazinu. Še danes je hvaležen gospodu Pešču in mnogim vodjem oddelkov, ki so mu dajali veliko znanja, ki mu je kasneje koristilo v življenju.

Za svoje delo je prejemal denarno nagrado. Z njo si je lahko plačal bivanje v dijaškem domu Dušana Finžgarja na Bregu 18 v Celju.

slika 8: POGLED NA CELJE Z DVORIŠČA DIJAŠKEGA DOMA (21. 6. 1959)

Tudi v ekonomski šoli je ostal marljiv in zvedav, pa tudi navihan in razigran, kot se ga spominja sošolka Mimica Kidrič. Tudi na srednji šoli je bil predsednik razredne skupnosti. Sodeloval pa je tudi pri kulturnih dejavnostih na šoli. Mnoge profesorje je ohranil v lepem spominu. Zvonka pa se spominjajo tudi profesorji. Ena od profesoric, gospa Martina Repovž, ki ga je učila stenografijo, se spominja, da njen predmet pri fantih ni bil najbolj priljubljen, zato jim je dajala tudi drugačne, enostavnejše naloge. Ko jim je nekoč naročila, da morajo napisati (stenografirati) vsaj deset strani besedila, pa četudi ponavljajo enake stavke, samo da vadijo, je Zvonko na desetih straneh oddal besedilo: »Živel je kmet, imel je psa, lepo ga je redil. Nekoč mu ukradel kos mesa, zato ga je ubil. Na grob napisal: Živel je kmet, imel je psa, lepo ga je redil. Nekoč mu ukradel kos mesa, zato ga je ubil. Na grob napisal: Živel...«

Aktiven pa je bil tudi na drugih področjih. Tako se je leta 1958 udeležil mladinske delovne brigade pri gradnji avtoceste Ljubljana – Zagreb in postal udarnik. Ob koncu mladinskih delovnih brigad se je v Trebnjem tudi prvič rokoval s predsednikom Jugoslavije, Josipom Brozom Titom. Na to je zelo ponosen.

12. oktobra 1958 je spoznal Romano Krajnc, ki je bila prav tako dijakinja Ekonomske srednje šole. Zaljubil se je vanjo in vse pogosteje sta se družila. Bila sta zelo »pogumna«, saj sta se po mestu sprehajala z roko v roki. Zaradi tega sta morala na zagovor k ravnatelju, gospodu Lenasiju. Ta ga je vprašal, če morda slabo vidi. Nič hudega sluteč je odgovoril, da dobro vidi. Takoj nato pa mu je ravnatelj odgovoril: »Ne bo držalo, saj te morajo po cesti dekleta voditi pod roko. Za takšno dejanje si zaslužita ukor.« Ker sta zatrdila, da se imata rada, jima je oprostil, a sta morala obljubiti, da se ne bosta več razkazovala. Kasneje sta se raje umaknila v bolj skrite koticke. Danes se Zvonko takole spominja takratnih dni: »Takrat, ko sva že vedela, da si bova življenje najbrž tudi delila, sva šla na Anski vrh nad mestnim parkom v Celju in na eno od bukev sem tedaj zapisal Romana in Zvonko – 6. 4. 1959, ki je bil hkrati zgodovinski dan, za naju pa je pomenil, da sva svojo ljubezen tudi zapečatila. Bukev je rasla, se z leti debelila, z njo pa sta rasla in se širila tudi napis in ljubezen.« Danes bukve ni več in obema je žal, da je nista uspela »odkupiti«.

Ko je končal tretji letnik na ekonomski šoli, je Ministrstvo za finance razpisalo nekaj mest za specializacijo za proračun in finance. Odločil se je za ta študij na Ekonomski srednji šoli v Ljubljani. V tem obdobju je prejemal štipendijo od Občine Šentjur. Specialistični študij je uspešno zaključil.

SLUŽBOVANJE

Ker je v zadnjem letniku srednje šole prejemal štipendijo Občine Šentjur, se je po končani šoli zaposlil na Davčni upravi v Šentjurju. Delal je pri izterjavah na terenu. To delo mu ni bilo všeč, zato si je poiskal novo službo. Dobil jo je v Tkanini Celje. Ker je zapustil šentjursko občino, je moral vrniti štipendijo, ki jo je prejemal eno leto.

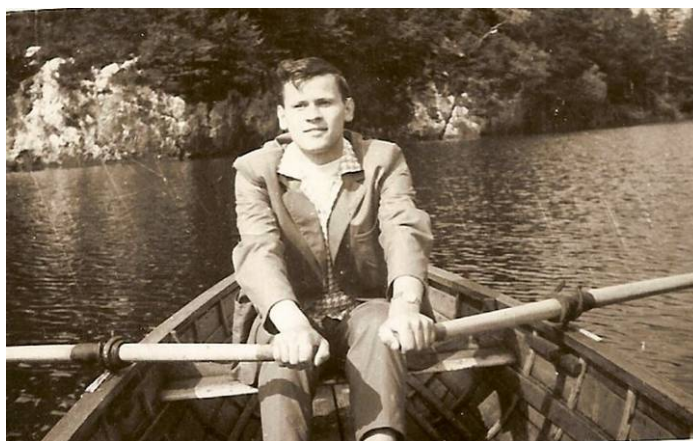
Leta 1961 se je zaposlil v Celju in tako dokončno postal Celjan. Delo v Tkanini je pričel v splošno- kadrovskem oddelku. Ker so ga privlačile finance, je z delom kmalu nadaljeval v finančno-računovodskem sektorju in že po nekaj mesecih postal vodja saldakontov.

Med tem si je s svojo Romano, rojeno Krajnc, ustvaril družino. Poročila sta se 29. julija 1961.

slika 9: POROČNA SLIKA (29. 7. 1961)

Svojo mlado ženo je popeljal na poročno potovanje v Bohinj, v Staro Fužino, kjer sta v prekrasni stari gostilni uživala ob zvokih prave češke lajne. Ogledala sta si tudi mnogo lepot Gorenjske.

slika 10: NA POROČNEM POTOVANJU (avgust 1961)

Družinsko srečo je 7. oktobra 1962 dopolnilo rojstvo sina Boštjana.

slika 11: ZVONKOVA STARŠA Z VNUKOM BOŠTJANOM (7. 10. 1968)

Ker je bil Zvonko aktiven v mladinski organizaciji v svojem podjetju, pa tudi izven njega, so mu ponudili službo na Občinskem komiteju zveze mladine Slovenije. Služba mu je bila nekak izziv in jo je sprejel. Leta 1963 je postal tehnični sekretar na Občinskem komiteju zveze mladine Slovenije.

Leta 1963 je nadaljeval s študijem. Ob delu se je vpisal na visoko ekonomsko-komercialno šolo v Mariboru. V službi je kmalu napredoval. Postal je sekretar in leta 1965 predsednik Občinskega komiteja mladine v Celju.

V obdobju delovanja na komiteju je organiziral Igre bratstva in enotnosti, pri katerih so sodelovali mladinci pobratenih mest iz jugoslovanskih republik. Mladi iz Celja, Doboja, Vinkovcev, Nikšića, Zrenjanina, Čuprije, Prištine in Titovega Velesa so se vsako leto srečevali v drugem kraju in se pomerili v športnih aktivnostih, literarnem ustvarjanju in dramskih predstavah. Pri tem so tkali prijateljske vezi ter spoznavali kulturo in običaje drugih republik.

Zvonko je bil tudi član delegacije, ki je prva odšla v Srbijo, kjer so se dogovorili, da bodo prijateljske vezi med Srbijo in Slovenijo, ki so jih stkali v času druge svetovne vojne, obogatili z vsakoletnimi obiski v eni ali drugi republici. Tako je pričel voziti Vlak bratstva in enotnosti, ki je vozil vse do leta 1989, ko je, ob zadnjem vlaku, na beograjski železniški postaji jokala tudi pesnica Desanka Maksimović in se spraševala, kaj se je zgrnilo nad balkanski kotel, da med ljudmi ni več prijateljstva. Zvonko je bil z ženo Romano udeleženec tega zadnjega vlaka.

Spomladi leta 1966 je končal prvo stopnjo študija in že marca istega leta je moral na služenje vojaškega roka. Odšel je v šolo za rezervne oficirje v Bilečo. Tam ga je pričakalo samo kamenje in neznosna vročina.

slika 12: BOŠTJAN IN ROMANA NA OBISKU V BILEČI (3. 7. 1966)

Ker je bilo izredno vroče, so veliko pili. Med drugim tudi umetni sok, ki so ga proizvajali v Nikšiću. S sokom se je okužil in dobil bakterijski meningitis. Zdravstveno stanje je postalo resno in z rešilnim avtomobilom so ga odpeljali v bolnico Meljine pri Hercegovem, nato pa v bolnico v Splitu ter nato s helikopterjem v Vojnomedicinsko akademijo v Beogradu. Danes se takole spominja kritičnih dni: »V Beogradu je moje življenje viselo na nitki. Petindvajset let sem imel in nisem videl, nekaj časa tudi ne slišal, a tudi govoriti nisem mogel. Rešila me je žena zelo znanega generalpolkovnika, dr. Papa. Ob meni je bila noč in dan. Domov sem se vrnil tako rekoč zdrav.«

Spomni se tudi, da mu je dr. Papa dejala: »Janez, tebe ču da spasim!« In zelo se je potrudila, da je »slovenskega Janeza« res rešila, saj je pri njem prebedela mnogo noči.

Bil je ozdravljen, a na dan je izbruhnila sladkorna bolezen, ki jo je podedoval po materi, ki je bila huda sladkorna bolnica, čeprav je svojo bolezen nekako skrivala pred drugimi. Bolezen je kmalu po vrnitvi iz Beograda močno ogrozila njegovo zdravje. Od takrat si daje injekcije inzulina in do danes si jih je vbrizgal že več kot 60 000. Danes trdi, da je bila tista, ki si jo je vbrizgal danes, enako zoprna kot tista prva.

Po vrnitvi iz Beograda se je, po okrevanju, zaposlil v Emo Celje. Postal je vodja referata za uvoz rezervnih delov za stroje, kasneje pa prodajni referent in vodja prodajnega področja za Zagreb in Hrvaško južno od Save ter komercialni predstavnik na tem področju.

slika 13: ZVONKOVA IN SESTRINA (Jasenka) DRUŽINA NA OBISKU PRI STARŠIH
(julij 1967)

Ko se je leta 1970 pričela pripravljati sprememba ustave in so se pokazale možnosti večje gospodarske samostojnosti večjih podjetij, se je odločil da stopi na pot managerjev. Med tem je končal tudi drugo stopnjo na Visoki ekonomsko-komercialni šoli v Mariboru (leta 1969). Specializiral je poslovne finance in si pridobil zunanje-trgovinsko registracijo.

Zaposlil se je v Tehnomercatorju Celje. Dve leti je opravljal delo vodje komercialno-ekonomske službe in oddelka ekonomske propagande z aranžerstvom. Leta 1973 pa je postal direktor TOZD Veleprodaja. Vodil je zaključna dela pri veleblagovnici T. Na to veleblagovnico in na njen zaščitni znak T je bil zelo ponosen, saj je bila ena najlepših blagovnic. Na zunaj je bila kot škatla, znotraj pa prava paša za oči. Ponosni so bili tudi na tekoče stopnice, ki so bile ene prvih v naših trgovinah.

Bil je tudi odgovorni vodja investicije za skladišče v Bukovžlaku. Delo je vodil od prvega do zadnjega dne. Poseg je bil težaven, saj je bila tam naplavina in so temelje postavili na pilotih, ki so jih zabijali 50 – 80 metrov globoko. Tja se je preselila Veleprodaja.

slika 14: NOVO SKLADIŠČE V BUKOVŽLAKU – TOZD VELEPRODAJA(1974)

Tehnomercator se je kasneje združil s Kovinotehno in Zvonko Perlič je vodil to združitev.

V obdobju od leta 1963 do leta 1973 je bil Zvonko tudi honorarni napovedovalec na Radiu Celje. Prijavil se je na razpis in povabili so ga na avdicijo, kjer je bilo okrog trideset mladih ljudi. Brati so morali težak tekst, ki je bil poln tujk. Med vsemi prijavljenimi je bil izbran prav Zvonko Perlič, ki se je v desetih letih svojega napovedovanja s svojim žametnim glasom zapisal v srca mnogih Celjanov.

slika 15: PRED MIKROFONOM V STUDIJU RADIA CELJE (september 1972)

Leta 1965 je v uredništvo Radia Celje prispelo pismo, v katerem so mu dodelili laskavi naziv »zlati glas Radia Celje«. Še danes se ga ljudje spominjo po tem nazivu.

Sam se takole spominja tistih dni: »Na začetku sem imel malo težav pri izgovorjavi, ker sem prišel iz šentjurskega območja in sem imel probleme z »oji« in »eji«. Mikrofon mi je dobesedno zlezel pod kožo. To so bila leta, polna radijskega in tudi mojega mladostnega zanosa in večnega iskanja nečesa novega in boljšega ter druženja z zvestimi poslušalci. V vsako oddajo, pogovor, reportažo... je bilo potrebno vnesti veliko osebnega, doživetega in prav to je osvajalo srca naših poslušalcev.«

Na Radiu pa ni bil le napovedovalec, ampak je pomagal tudi pri oblikovanju programa. V program je uvrstil mladinsko oddajo in jo nekaj časa tudi vodil, vodil pa je tudi oddajo V četrtek popoldan. Pisal je različne tekste, urejal številne zabavno-glasbene oddaje ter pomagal številnim mladim napovedovalcem pri začetnem uvajanju.

slika 16: MED PISANJEM ENEGA OD TEKSTOV (september 1972)

»Snov sem črpal iz veselih in prijetnih doživljanj tistega časa. Preizkušal pa sem se tudi pri oblikovanju propagandno zabavnih oddaj in pri pisanju za radijsko kroniko. Bilo je lepo, da lepše ni moglo biti! S spodrsaljaji vred!« se spominja in takole opiše enega svojih »kiksov«: »Tisti čas smo z vsakodnevnimi oddajami na Radiu Celje pričeli ob 17. uri. Gospod Milan Božič je za ves mesec vnaprej vestno pripravil razpored napovedovalcev in nam termine osebno vročil. Gospoda Milana Božiča so odlikovali točnost, natančnost in doslednost, kar nam je nenehno vcepljal v našo zavest. Zamuditi na oddajo je bil velik greh. In nekega dne, ko sem doma poležaval in prebiral časopis, me je presenetilo, da se ob 17. uri ni oglasil Radio Celje. Vladala je moreča tišina. Takrat sem pomislil, da je dežurni napovedovalec zamudil na oddajo in že videl gospoda Božiča, kako ves nervozen teka sem in tja in išče nujno rešitev. Nenadoma pa je zazvonil telefon. Skočil sem in dvignil slušalko. Skoraj sem se sesedel. Iz slušalke se je zaslišal obupan glas: »Ja, Zvonko, kje ste za božjo voljo? Vi ste vendar danes dežurni napovedovalec! Pridite brž!« Bil sem ves potrpt, saj nisem mogel verjeti, da se mi je to zgodilo. Potem je sledilo moje priznanje in iskreno opravičilo poslušalcem. Nikoli nisem slišal, da bi mi kdo od poslušalcev zameril ta spodrsaljaj. Ja, tudi takšni dogodki so bili sestavni del zanimivega radijskega življenja.«

V letih 1964 in 1965 je na Televiziji Ljubljana vodil oddajo Mladinski TV klub ter nekaj oddaj Tekmovanje med mesti. To je bilo obdobje eksperimentalnega delovanja Televizije Ljubljana in ponosen je, da je dal svoj prispevek pri oblikovanju rednega televizijskega programa.

Leta 1971 se je družina povečala, saj se je 24. septembra rodila hči Klavdija Zvonka. Ker je želel več časa posvetiti družini, pa tudi služba je zahtevala svoje, je počasi opusti delo na Radiu Celje.

slika 17: PERLIČEVA DRUŽINA (8. 10. 1977)

Leta 1977 se je zaposlil v Javnih skladiščih, kjer je postal direktor skladiščno-transportnega centra v Celju. V tistem obdobju je organiziral izgradnjo skladiščne hale B ter razširitev poslovnih prostorov za STC, Carinarnico in Interevropo. Za izgradnjo hale B so vložili minimalna lastna sredstva, saj mu je uspelo, da je zagotovil eno tretjino sredstev s strani zveznih blagovnih rezerv, kar je bil eden redkih primerov vračanja sredstev za nerazvita področja v Slovenijo.

Ker je bil sposoben delati mnogo stvari, ga je ZK »kadrovala« in aprila leta 1981 je prevzel delo generalnega direktorja Lesno industrijskega kombinata Savinja Celje (LIK Savinja). V podjetju je bilo zaposlenih okrog 1300 delavcev. Tovarna je bila tehnološko zastarela. Želel jo je modernizirati. Pripravljal je rekonstrukcijo in sanacijo poslovnega sistema. Kriza, ki je tedaj vladala na vseh področjih (ni bilo nafte, kave, pralnega praška...), se je še posebej odražala v lesni industriji. Država je potrebovala devize in morali so izvažati za vsako ceno. Primanjkovalo jim je lesne mase. Hlodovino so morali uvažati, nato pa so deske prodajali po nizkih cenah. Za furnirnico so material (eksotični les) dobivali iz Centralno Afriške Republike (revna država, a bogata z eksotičnim lesom). Les (hlode) so od tam pripeljali najprej po reki Tangi s »šleperji«, nato pa z ladjo do Luke Koper (okrog 12 000 km daleč). Te hlode so nato predelali v furnir.

Razmere so bile kritične in Zvonko je pripravil izhodišča za sanacijo programa, prisilno upravo ali eventualni stečaj.

Ker širše družbeno okolje ni bilo pripravljeno vložiti potrebnih finančnih sredstev v sanacijo LIK Savinja, je 11. novembra 1986 predlagal stečaj. Po zakonu je bil takrat stečaj kaznivo dejanje. Zavedal se je posledic, a je vedel, da gredo drugače v še večji propad. Reakcija okolja je bila burna, saj je bilo to prvo podjetje v bivši Jugoslaviji, ki je šlo v stečaj. Bil je razrešen z direktorskega mesta in proti njemu je bil uveden kazenski postopek. Na sodišču je preživel 102 dni. Ker ni zagrešil nobenega kriminalnega dejanja, je bil oproščen.

»Nekateri mi očitajo tudi propad podjetja LIK Savinja, pa sem se tedaj zanj boril kot ris. Delal sem vse dneve in noči, a podjetje je bilo zavoženo že tedaj, ko sem jaz šele prišel na položaj,« se spominja grenkih trenutkov in dodaja: »Vsak neuspeh, vsaka težava me je zelo bolela. Čeprav sem možki, me ni sram priznati, da sem včasih zajokal. Na prehodu iz enega v drugo

politično obdobje so se mnogi znašli na nikogaršnji zemlji. Ljudje so izgubljali delo tako, da so jim delovne knjižice delili pri vratarju, nihče se ni z njimi pogovoril...

To me je bolelo, čeprav ima človek malo možnosti, da pomaga množici. Lahko pa pomagaš posamezniku, nekaj ljudem, in jaz sem poskušal pomagati vsaj nekaterim... Poiskal sem jim službe, se pogovarjal z ljudmi, ki so jih zaposlili... Zdelo se mi je, da je to nekaj najlepšega, kar lahko storim za sočloveka.« (Novi tednik, 6. 9. 2001)

Njegova dolgoletna tajnica, gospa Ditka Rozman, se ga spominja kot zelo strogega, ki je ogromno, včasih celo preveč, zahteval od sebe in od drugih. Njegovi načrti so bili včasih težko izvedljivi. Hkrati pa dodaja, da je bil zelo korekten do vseh delavcev.

Po oprostilni sodbi je prevzel vodstvo Sloveniaboisu Ljubljana, ki je imelo koncesijo za eksploatacijo eksotičnega lesa v Centralno Afriško Republiko. Tam je bila velika proizvodnja pobiranja lesa – sekanje in predelava v elemente in furnir, ki so ga prodajali v Evropo. Med tem časom je dvakrat obiskal Centralno Afriško Republiko.

slika 18: ZVONKO V SLOVENIABOISU (1987)

Leta 1988 se je odločil za pot samostojnega podjetnika. Ustanovil je podjetje BIRO DAS. Ta organizacija je opravljala vsa dela za družbe, ki so jih s sinom Boštjanom, hčerko Klavdijo, ženo Romano, zetom Josipom Belac in snaho Alenko Perlič ustanovili po letu 1989.

slika 19: ENA OD POSLOVALNIC (28. oktober 1995)

To so bile: zunanje trgovinska družba DAS INTERNACIONAL Celje, trgovski družbi EURODAS Celje in PRODAS Celje, trgovska družba MAKRODAS Zagreb, Hrvaška, trgovska družba EXIMDAS BAD Radkersburg, Avstrija, EVRO podjetniški center SI Celje za povezave z evropsko zvezo. Vse družbe so povezali v gospodarsko interesno združenje DAS TEHNOMERCATOR Celje. Vse družbe so delovale pod blagovno znamko DAS, ki je zaščitena.

slika 20: KOLEKTIV DAS-a (28. 6. 1996)

Med drugim so proizvajali tudi lastne proizvode. Eden takšnih inovativnih proizvodov so bila tudi vodna kolesa, ki so jih imenovali TOY BOY. Okrog 300 teh koles, so jih prodali, so ponujali v centrih za rekreacijo vzdolž celotne jadranske obale.

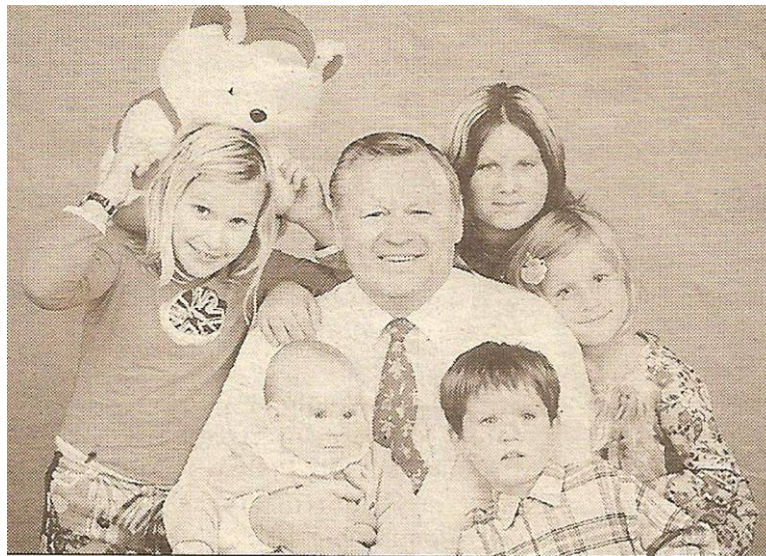
slika 21: VODNA KOLESNA TOY BOY (1989)

Proizvodnja je lepo tekla in v delo je vključil celotno družino, ki mu je vedno največ pomenila. Z ženo Romano sta vzgojila dva otroke. Družina pa se je z leti povečala. Sin Boštjan se je poročil z Alenko Korošec in imata dve hčeri, Pino in Zalo. Hči Klavdija Zvonka se je poročila z Josipom Belac, doma iz Novalje na otoku Pagu. Rodila je tri otroke. Anamarijo, Sanjo in Dorijana.

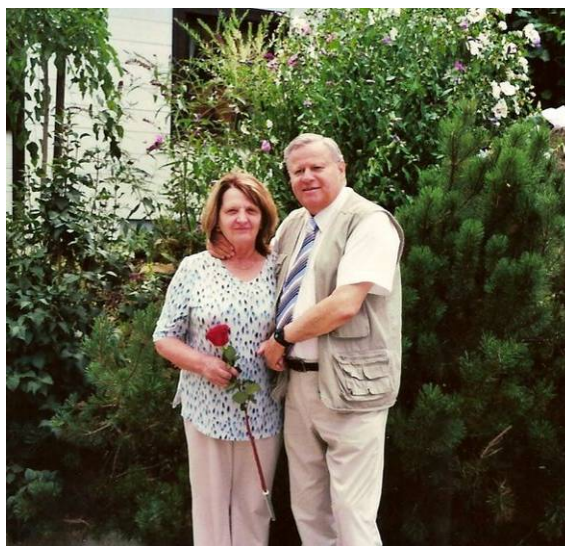
slika 22: CELOTNA DRUŽINA (Zvonko, oba otroka, vsi vnuki, snaha in zet ter snahini starši, 2007)

Ljubezen, ki jo je Zvonko prejemal od svojih staršev, je prenašal na otroke, predvsem pa na svoje sončke, kot sam pravi svojim vnukom. In to mu je v veliki meri uspelo, saj je družina zelo povezana. Povezuje jih velika stopnja solidarnosti in skrbi vseh za vse in vsakega za druge, kar je zanj največja vrednota.

slika 23: Z VSEMI SVOJIMI VNUKI (slika je iz časopisa Večer, 15. 11. 2002)

Takole je novinarki Nedeljskega dnevnika pokomentiral odnose v svoji družini: »Moja Romana je res velik človek. Vedno je bila moja opora, ima čudovit značaj in nikoli me ne bi pustila samega. Vse mi daje, z menoj je v slabem in dobrem. Bral sem Hemingwayevo knjigo Vzhodno od raja in iz nje povzel bistvo, kaj je pravzaprav najtežje v življenju ali zakonu: da takrat, ko mineta prvo navdušenje in prva strast, ko pridejo druge skrbi, otroci, je pomembno, da imaš ob sebi nekoga, ki ti bo ščitil hrbet. To je pomembno tudi pri poslih. In to sem govoril tudi svojima otrokoma, hčerki Klavdiji in sinu Boštjanu, češ, hodita naprej, a ko bosta v težavah, ko bosta pokleknila, takrat bom zadaj jaz. In to je tudi moja Romana, vedno je za menoj.« (Nedeljski dnevnik, 22. 12. 2002)

slika 24: S SVOJO ROMANO (29. 7. 2007)

Zaradi poskusa sovražnega prevzema družbe DAS s strani poslovnega partnerja ALBRACO Dunaj in posledično zaradi prekinitve pogodbe s Philips Licht Dunaj, za katerega je družba EURODAS opravljala zastopstvo na trgu Slovenije, je prišlo do blokade poslovnega sistema DAS.

V tistem obdobju se je pričelo slabšati tudi Zvonkovo zdravstveno stanje, saj mu je zaradi hude sladkorne bolezni vedno bolj pešal vid.

Vse to je povzročilo zaustavitev poslovnih aktivnosti v celotnem sistemu.

Zvonko se je leta 1998 upokojil.

V času službovanja pa ni bil aktiven samo v svojih podjetjih, ampak se je tudi družbeno udejstvoval.

Od leta 1978 do leta 1986 je bil delegat v Zboru občin republiške skupščine Slovenije in večletni član medresorske komisije. Boril se je za čimprejšnjo izgradnjo avtoceste od Šentilja do Ljubljane in za ureditev Trojanskega klanca, za izgradnjo tretjega pasu.

V letih 1984 do 1986 se je v Skupščini Slovenije aktivno boril proti centralizaciji oblasti in upravljanju v Beogradu ter proti izrednim ukrepom, ki jih je na ekonomskem področju izvajala zvezna vlada.

Deloval je v svetu krajevne skupnosti Pod gradom, kjer je aktivno deloval pri asfaltiranju cest, razvoju telefonskega omrežja, kabske televizije.... Znal pa se je tudi poveseliti s svojimi sokrajani.

slika 25: VLEČENJE VRVI NA ZAGRAJSKEM IGRIŠČU (okrog leta 1975)

Finančno in moralno je podpiral številna društva: Društvo diabetikov, Društvo gluhih in gluhonemih, Društvo slepih, Invalidsko društvo.

Bil je soustanovitelj Moškega pevskega zbora Pod gradom, njegov večletni sponzor ter nekaj časa njihov član.

Materialno je podpiral tudi športna društva in nekatere posameznike (Gregor Cankar, Jerneja Perc...)

Nekaj časa je bil član izvršilnega odbora Rokometnega kluba Celje. Družba EURODAS je financirala ustanovitev druge ekipe Rokometnega kluba v Celju.

slika 26: MED PODPISOM DOGOVORA O SPONZORSTVU RK EURODAS (1994)

Kot velik ljubitelj cvetja, je podpiral tudi delovanje in razvoj Turističnega društva Celje. Večkrat sta z ženo Romano prejela tudi nagrado tega društva za urejeno okolje.

Leta 1994 je bil med pobudniki za ustanovitev Združenja podjetnikov Slovenije in regijskega Združenja podjetnikov za celjsko območje. Tega je nekaj let tudi vodil.

slika 27: USTANOVNI SESTANEK ZDRUŽENJA PODJETNIKOV SLOVENIJE (12. 12. 1996)

V vseh letih delovanja pa je stkal tudi mnoge prijateljske vezi, ki trajajo še danes, saj so družno prestali vse lepe in manj lepe trenutke v življenju.

slika 28: Z DOBRIMI PRIJATELJI (Zvonko, g. Stane Seničar, g. Niko Kač..., 14. 4. 1994)

POKOJ

Sladkorna bolezen, ki jo je podedoval po materi, je svoje zobe pokazala že pri dvanajstih letih. Da je nekaj narobe, je začutil, ko je prišel iz šole in je bil, kot pravijo, tako lačen, da se je tresel, saj mu je padel nivo sladkorja v krvi. Bolezen se je nato nekako potuhnila in po prebolelem meningitisu ponovno izbruhnila. Od takrat si daje injekcije inzulina.

Zaradi neredne in nepravilne prehrane v času službovanja je bolezen še hitreje napredovala. Danes si očita, da je ves čas službovanja bolezen želel nekako prikriti, saj niti njegovi najožji sodelavci niso vedeli, da si daje injekcije.

Posledica boleznj je tudi pešanje srca in že leta 1971 je imel prvi srčni infarkt.

Bolezen je napredovala in leta 1997 je oslepel na levo oko, leta 1998 pa so se pričele težave tudi z desnim očesom. Med dopustom v Puli se mu je v neki restavraciji prvič zameglilo, nato pa se je stopnjevalo in 12. marca 1999 je popolnoma oslepel.

Takole se spominja tistega dne: »Ko sem se nekega jutra zbudil, sem mislil, da je še noč, videl sem namreč samo temo. Ženo sem vprašal, koliko je ura in ko mi je povedala, da je že osem, se mi je posvetilo, da je nekaj hudo narobe. Vid se mi je čez kakšno uro povrnil, vendar le za pet minut, odtlej pa sem v temi.«

Po tem dogodku je bil zelo prizadet, padel je v globoko brezno, kot sam trdi in dodaja: »V trenutku, ko sem to doživel, je bil to zame velik šok. Človek je vizualno bitje, vid je nekaj normalnega. Če vid oslabi, dobiš očala, če oslepiš, pa je nekaj nenavadnega. Zame je bilo mogoče to še hujše, saj sem izredno rad gledal naravo, rože, ljudi.« (Celjan, 10. 10. 2001)

Posledica tega je verjetno tudi drugi srčni infarkt, ki ga je doživel 19. aprila 1999.

Sladkorna bolezen in infarkti so povzročili slabo delovanje srca, slabo pretočnost žil, ki oskrbujejo srce in zaradi tega je bil 7. oktobra 1999 operiran na srcu. Vgradili so mu štiri baypase.

Znašel se je pred hudo življenjsko preizkušnjo – kako naprej, saj sam trdi, da je med življenjem pred slepoto in življenjem po njej, velikanska razlika.

»Med mojim prejšnjim in sedanjim življenjem je strahotna razlika. Naj se omejim zgolj na opravljanje vsakodnevnih opravil, ki jih videči človek opravi brez težav, slepemu človeku pa lahko predstavljajo nepremostljive ovire. Kljub temu, da se slepi lahko naučijo marsikaj postoriti sami, življenja prej in potem ni mogoče primerjati. Slepota povzroči tudi velike spremembe v posameznikovi psihi. Sam sem sicer stabilen človek, življenje me je dodobra prekalilo in utrdilo, ko pa sem izgubil vid, me je streslo huje kot najmočnejši potres. Potreboval sem tri leta, da sem se pobral in šel naprej. Kmalu po tem, ko sem oslepel, sem se vprašal, kako bom živel in kaj bom počel. Prej sem bil zelo aktiven na svojem poslovnem področju, potoval sem po svetu, deloval na radiu in televiziji, objavljaj članke v časopisih, ko sem oslepel, pa sem se znašel v nekakšnem vakuumu. Delal bi karkoli. Želel sem si, da bi me okolje angažiralo, dogajalo pa se je ravno nasprotno. Na kogarkoli sem se obrnil, nihče mi ni znal svetovati s čim bi se lahko ukvarjal, da bi dal vsebino svojemu življenju. Okolje me je nehote izločilo,« je povedal za časopis Celjan. (Celjan, 3. 10. 2004)

Ker je od nekaj rad pisal, a za to svojo ljubezen zaradi obilice dela nikoli ni našel časa, se je v njem prebudila želja, da svojo skrito ljubezen obelodani.

V pisanju pesmi, ki jih narekuje v diktafon ali kar ženi Romani, ki vse skrbno zapiše, je našel nekakšno rešitev iz stiske. V svetu poezije je našel novo upanje in prav pisanje mu je povrnilo voljo do življenja.

Pesmi piše za srce in dušo. Najprej si zamisli naslov in nato snuje verze. Vsebine kasneje nikoli ne spreminja. Njegovo pisanje je odvisno od trenutnega navdiha. Zgodi se, da po več tednov ne napiše nobene pesmi, potem pa verzi kar vrejo iz njega in napiše po več pesmi na dan.

Ko se je pesmi nabralo za debelo mapo, se je odločil in v samozaložbi izdal svoj prvenec *Ko so jablane vzcvetele*. V pesmih, ki so namenjene odraslim, se še občuti njegova potrnost zaradi oslepitve.

Predstavitelja knjige, ki je izšla oktobra leta 2001, je vodila Zvonkova dolgoletna prijateljica in radijska sodelavka, gospa Ivica Burnik, ki jo Zvonko kliče kar Ija. Predstavitelja je bila na Zvonkov šestdeseti rojstni dan in je bila zelo zanimiva, saj je Zvonko na zastavljena vprašanja odgovarjal kar v verzih.

Predstavitelja se nam je zdela nekaj posebnega, zato jo objavljamo:

»I: Zvonko Perlič, danes praznuješ 60. letnico rojstva. Iskrene čestitke! Tako je nanoslo, da se prav na današnji dan predstavljaš s svojo prvo zbirko pesmi »Ko so jablane vzcvetele...«. O zbirki in pesmih nekoliko kasneje, dovoli pa, Zvonko, da se sprehodiva skozi Tvoje življenje: Kako si doživljal tvoje življenje?»

*Z: »Mnogo lepega sem doživel,
rad sem jedel, pil in pel,
življenja sem se veselil,
ničesar nisem skrnil.«*

I: Kaj sta ti pomenila v življenju dobra volja in smeh? Saj vemo, kot pravijo ljudje, da je smeh, pa tudi dobra volja, da sta pol zdravja!

*Z: »Dobra volja in smeh,
sta me spremljala na vseh poteh,
ljubezen je bila moj zaščitni znak,
brez nje nisem naredil noben korak.«*

I: Kaj te je potrlo, kaj te je težilo, čemu si se odpovedal, kaj si odklanjal, kaj sprejemal?

*Z: »Vse bolezni in nesreče,
premagal sem brez ječe,
črne misli sem odganjal,
sem na srečo se naslanjal.«*

I: Življenje oz. potek življenja je težko predvideti. Pride težava takrat, ko jo najmanj pričakuješ, in veselje, ki ti vedno pride prav.

*Z: »Bila so tudi huda leta,
bolečina šla je do skeleta,
z voljo pa sem vse premagal,
bremena nova si nalagal.«*

I: Gotovo si si želel, da bi v življenju uspel, da bi se čim več stvari dobro izteklo, toda življenje prinaša presenečenja in mnoge stvari se obrnejo drugače, kot si človek želi. Kako si ti to doživljal?

*Z: »Več stvari se ni izteklo,
to bolelo je in peklo,
a tema je vse prekrila,
za sabo vrata zaklenila.«*

I: Pravijo, konec dober, vse dobro. Kaj lahko rečeš ob svoji šestdesetletnici, kako je bilo in kako je?

*Z: »Naj rečem ob koncu,
da se iz vsega srca zahvaljujem soncu,
ki me je grelo šestdeset let
in mi krasilo ta prelepi svet.««*

Predstavitelja se je nadaljevala z branjem Zvonkovih pesmi.

slika 29: MED PREDSTAVITVIJO KNJIGE Z IVICO BURNIK (4. 10. 2001)

En izvod svoje prve knjige je poslal tudi svojemu prijatelju, tedanjemu predsedniku Republike Slovenije, gospodu Milanu Kučanu. Za poslani izvod se mu je zahvalil s pismom, ki ga objavljamo: »Spoštovani in dragi Zvonko,

Oba s Štefko se Ti prisrčno zahvaljujema za Tvojo prvo zbirko pesmi »Ko so jablane vzcvetele«, s katero si nama ob branju napravil veliko veselja in radosti, saj, kot si napisal, je zbirka napisana za »mojo dušo in za prijatelje«, med katere se štejeva tudi midva s Štefko. Zelo pa naju je prizadelo, ko sva prav iz spremne besede k pesmim izvedela, da si spomladi 1999 oslepel. Morda je zato vsebina pesmi prežeta s čutnim opisovanjem vsega, kar se Ti je dogodilo od mladosti naprej. Toda, Tvoje nešetokrat izgovorjene besede – ljubezen, hrepenenje, vedrina in tudi hudomušnost, Ti dajejo neizmerno moč in upanje v smisel človekovega življenja.

Dragi Zvonko, oba s Štefko Ti iz srca želiva prijazno in vedro prihodnost ter še veliko lepih pesmi.

Tvoja

Milan in Štefka

5. 11. 2001«

Gospodu Milanu Kučanu je Zvonko ob srečanju slepih in slabovidnih intelektualcev, ki je bilo na Okroglem leta 2003, podaril eno svojih pesmi:

Kjer lepota dušo umiri

*Kako krasne so slovenske gore,
kako bistre so tu vode
razkošje cvetočih travnikov
in šumenje mogočnih gozdov.*

*Kdo ne bi ljubil te dežele,
kdo ji nebi pel pesmi vesele?
Srce tu moč dobi,
lepota dušo umiri.*

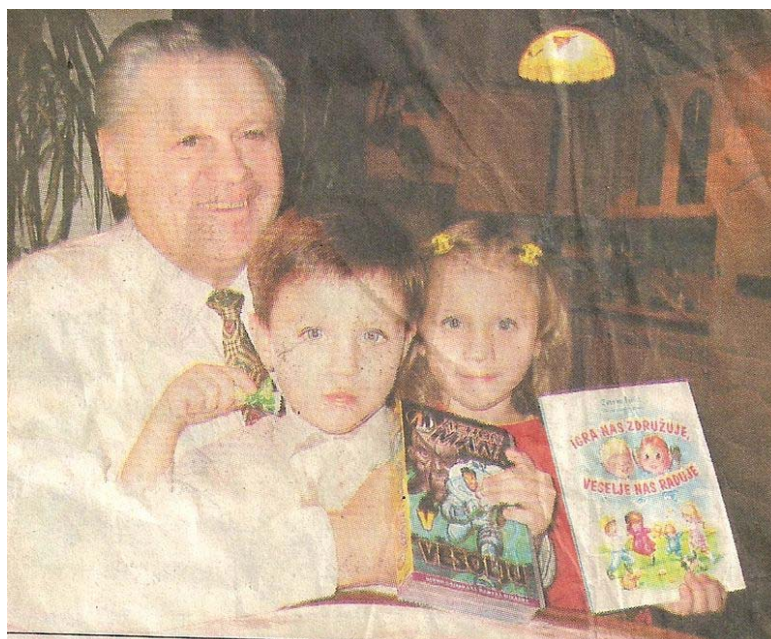
*Naj Slovenija še dolgo živi,
na milijone svobodnih dni.
Da tu slovenska živi beseda,
naj vsak do konca se zaveda!*

slika 30: ZVONKO MED PREDAJO SVOJE PESMI g. MILANU KUČANU
(Okroglo, 2003; desno, poleg g. Kučana je g. Tomaž Wraber, predsednik slepih in slabovidnih intelektualcev Slovenije)

Med igro s svojimi petimi vnuki, ki ga kličejo Dido, je dobil navdih za otroške pesmi. Napisal jih je veliko. 49 jih je izbral in jih izdal v knjigi *Igra nas združuje, veselje nas raduje*. Knjiga je izšla oktobra leta 2002 v samozaložbi. Posvetil jo je svojim vnukom in vsem otrokom, ki bodo knjigo prebirali.

Pesmi, ki so v njej, so namenjene otrokom od rojstva do desetega leta starosti (tudi starejši jih lahko prebirajo). Razdeljene so v tri sklope. Tiste v prvem sklopu, za otroke od rojstva do tretjega leta starosti, so namenjene bolj staršem. Pesmi, ki prikazujejo otroško ljubezen do živali, oziroma ljubezen med otroki in živalmi, so namenjene otrokom med tretjim in šestim letom starosti. V zadnjem sklopu, ki je namenjen otrokom do desetega leta, pa se srečamo s šolarji, ki se pred prvimi resnejšimi obveznostmi zatekajo v svet sanjarjenja.

slika 31: PESNIŠKA ZBIRKA V SANJINIH ROKAH (slika je iz časopisa Dnevnik, 9. 6. 2003)

Zaradi velike ljubezni do otrok se je odločil, da bo to pesniško zbirko podaril otrokom v vrtcih in šolah ter knjižnicam. Podaril je okrog 1000 knjig. Pri tej njegovi odločitvi so mu pomagali tudi številni sponzorji.

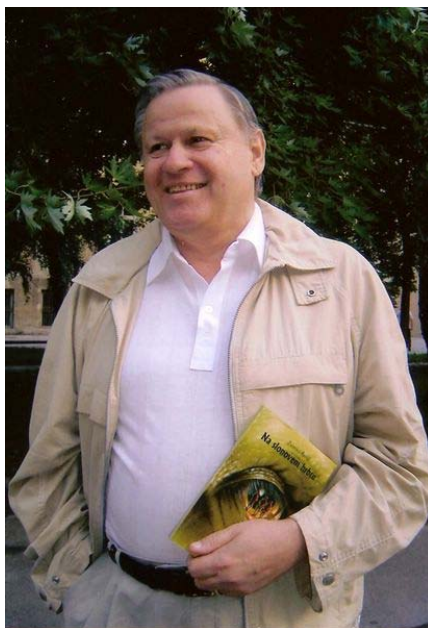
Ker zaradi svojih tegob razume težave hendikepiranih, je precej knjig podaril tudi otrokom s posebnimi potrebami in invalidom. Tako je obdaril otroke v Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku, v Centru za zdravljenje bolezni otrok v Šentvidu pri Stični ter otroke v Pediatrični kliniki in na hematološkem oddelku Kliničnega centra v Ljubljani. Knjige so dobile tudi Zveze, ki se združujejo v Svet invalidskih organizacij Ljubljana ter Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije – Sonček. Dobrodelno akcijo je poimenoval: »Za veselje in radost otrokom s posebnimi potrebami v Sloveniji«.

slika 32: MED PODELITVIJO KNJIG V ŠENTVIDU PRI STIČNI (maj 2003)

Po dveh pesniških zbirkah je prišla na vrsto proza. Kot prvo prozno delo je ugledal luč sveta pustolovski roman Na slonovem hrbtu. Roman je sicer pustolovski, a vsebuje elemente kriminalke in ljubezenskega romana.

Ga. Mateja Podjed je po predstavitvi takole opisala roman: »Rdečo nit romana predstavlja zgodba o pustolovščini treh mož, pomembnih gospodarstvenikov na domačih (slovenskih) tleh, ki si stojijo ob strani v dobrem in slabem, si med seboj pomagajo, zaupajo... Zgodba se odvija v trikotniku med Slovenijo, Centralnoafriško republiko in Parizom, kjer Petra, Leona in Žana povezujejo poslovni in osebni interesi. Potrditi pa se želijo tudi kot lovci na divje afriške zveri. A še zdaleč ne gre vse tako, kot so si zamislili. Za vse večne čase jih poveže huda izkušnja, za katero med afriškimi prebivalci ni opravičila. Kdor ubije slona, bo kaznovan, odšel bo »na slonovem hrbtu«.« (Novi tednik, 23. 9. 2004)

slika 33: ZVONKO S SVOJIM PRVIM ROMANOM (september 2004)

Med pisanjem proznih del pa ni pozabil na pesmi. Te še vedno nastajajo. In včasih kakšno pošlje na različne radijske postaje, kjer jih večkrat objavijo. Tako so na Štajerskem valu leta 2004 objavili njegovo razmišljanje ob dnevu zaljubljenecv (14. 2. 2004).

»Ljubezen ni le beseda

Ljubezen... Neštetokrat izgovorjena beseda. Smisel in moč te besede pomenita v človekovem življenju zelo veliko. Ni začetka, ni življenja, ni konca brez ljubezni. Ljubezen je ob spočetju, ljubezen je ob rojstvu, ljubezen preveva vse, kar človek doživlja in preživlja. Ljubezen je v žalosti, ljubezen je v smrti. Od kod je prišla in kam se vrača, tega ne ve nihče. Ljubezen je sestavni del našega življenja. Zaradi nje zavre kri, povzroči, da poteče kri. Ljubezen je bolečina, ki boli bolj kot udarec. Ljubezen je sreča, ki je večja kot vse bogastvo tega sveta. Nič kolikokrat je ljubezen poteptana, zavržena in ustrahovana. A vselej je na koncu zmagovalka. Ljubezen resnično ni le beseda!

Dehtenje

*Odprla si vrata,
da sem vstopil kot senca,
zarit od mraka
zelenih noči.*

*Sem čutil poglede
tvojih zelenih oči
in rožo rdečo,
ki ti v srcu dehti.*

*K tebi me vleče
to tvoje dehtenje,
mi misel oplaja,
z željo navdaja!*

Naj vam dan ljubezni mine v prijetnem vzdušju, saj ljubezen res ni le beseda!«

Pustolovskemu romanu je leta 2005 sledil roman *Izigrana*. V njem je predstavil življenjsko zgodbo Ane Foler, njene poti in stranpoti skozi življenje. Roman je posvetil ženi Romani. Takole je zapisal knjigi na pot: »Vse življenje sem s posebnim zanimanjem spremljal način prebivanja različnih ljudi. Že kot otrok sem opazoval njihovo ravnanje v različnih okoliščinah in srkal vase vsako posebnost, ki mi je bila nova, drugačna. Globoko v sebi sem primerjal različne značaje in poskušal v vsakem najti kanček tistega, kar bi veljalo sprejeti ali zavreči. Pri tem so me, razumljivo, najbolj zanimale ženske, njihova čustvovanja, njihova ustvarjalna moč in vztrajnost, njihova razpetost med ljubeznijo, zvestobo in dolžnostmi, pa tudi njihova nemoč, zaničevanje in maščevalnost. V preprostem okolju, v katerem sem živel v zgodnji mladosti, so ljudje rekli: »Ženska je kot sonce; ko sije, greje močno!« In ta prispevka se mi je kasneje mnogokrat potrdila kot resnična. Imel sem priložnost spoznati nešteto žensk v različnih socialnih okoljih in v številnih državah sveta. Ne glede na priložnostna ali globlja spoznavanja njihove biti, s prepričanjem povzemam, da je ustvarjena zato, da zadrži ta naš svet do konca. Pri tem pa ne mislim na njeno privilegiranost z emancipacijo, ne, temveč na tisoče atomov različnih stanj, ki jih skriva žensko bitje v fizičnem, miselnem in duhovnem smislu. Ta spoznanja so me obogatila!«

Prof. Zoran Pevec pa je v spremni besedi med drugim zapisal: »V celoti gledano je knjiga izredno berljiva, čeprav glede na travmatične situacije »izigrane ženske« nikakor ni lahkotno književno delo. Je pa zagotovo branje, ki pritegne s takšno silo, da utegnete o njem razmišljati še dolgo potem, ko knjigo odložite na knjižno polico.«

Po knjigi so z veseljem segli tudi mnogi bralci.

slika 34: VSI VNUKI NA PREDSTAVITVI KNJIGE IZIGRANA (oktober 2005)

Petdesetletnico svojega bivanja v Celju je Zvonko proslavil na prav poseben način, saj je ob tej priložnosti izdal svojo peto knjigo, novelo z naslovom *Rad te imam, Celje*. Izšla je ob občinskem prazniku Občine Celje, aprila 2006. Knjigo je posvetil, kot je zapisal: *Mojim Celjankam in Celjanom!* V knjigi je prikazal življenje v Celju v zadnjih dvajsetih letih, ki ga spoznavamo ob doživljajih Andreja in njegovega dekleta Tine, ki jo je ljubezen iz Ljubljane pripeljala v Celje. V uvodni besedi je med drugim zapisal: »Celje sem vzljubil kot najlepši cvet. Njemu dolgujem vse: ljubezen, dom, družino, eksistenco, vzpone in padce ter srečo. Pa še nekaj: prijazne, dobrodušne in ustvarjalne someščane.«

slika 35: VABILO NA PREDSTAVITEV (maj 2006)

slika 36: MED PREDSTAVITVIJO KNJIGE RAD TE IMAM, CELJE
(ga. Ljudmila Conradi med nastopom, maj 2006)

Sedaj piše roman o svojem življenju z naslovom *Druga stran sence*.

Poleg literarnega ustvarjanja pa je še vedno aktiven tudi na drugih področjih. Tako je leta 2004 ustanovil Združenje prijateljev slepih Slovenije, ki ima sedež v Celju. O Združenju, katerega člani so zelo aktivni, je dejal: »Združenje ni namenjeno samo slepim, ampak vsem dobro mislečim ljudem, ki želijo biti prijatelji slepim. Vsem, ki so se pripravljene vključevati v

programe, s katerimi želimo doseči izboljšanje materialnega in socialnega položaja slepih, obenem pa seznanjati javnost s položajem slepih v naši družbi. Nismo konkurenca Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije. Oni so invalidska organizacija, ki deluje v navezi z državo, mi pa smo humanitarna in neprofitna organizacija civilne družbe. Skupna nam je zgolj skrb za slepega človeka.« (Celjan, 3. 10. 2004)

Člani združenja si prizadevajo za izboljšanje življenjskih pogojev slepih ljudi. Izvajajo različne humanitarne akcije, njihov moto pa je: Prijateljski stisk roke, prijazna beseda in odprto srce.

»V svet teme tako posije »drugo sonce«, ki simbolizira vse dragocenosti in vrednote resničnega sveta, ki ga slepi živijo kot vsi drugi ljudje, a ga zdaj hočejo tudi doživljati in podoživljati v svojem svetu teme.

»Drugo sonce« odpira pri slepem človeku voljo do življenja, veselja, radosti, ljubezni, do učenja in druge ustvarjalnosti.

»Drugo sonce« osvetljuje svet slepega človeka, ga dviguje in hrabri, da vztraja in vztraja...« je med drugim zapisal v uvodniku publikacije Drugo sonce. (april 2005)

V okviru tega združenja je organiziral dva dobrodelna koncerta – »Drugo sonce« v Celju in »Pozdrav soncu« v Vinski Gori. Z izkupičkom prvega so kupili Braillovo vrstico za slepo Sanjo.

Leta 2005 je organiziral Prvo slovensko srečanje slepih in slabovidnih literatov z imenom Biseri Savinje. Tega srečanja se je udeležilo devetnajst literatov, ki so predstavili odlomke iz svojih del. Ob tem srečanju je Zvonko dejal: »Žalostno bi bilo, če bi delo, napisano v temi, v temi tudi ostalo. Pomembno je, da pride med bralce in da ga strokovnjaki kritično ovrednotijo. Zahtevamo pa, da nas kritiki obravnavajo na enak način kot druge pisatelje.« (Večer, 20. 10. 2005)

To srečanje je postalo tradicionalno, saj je bilo leta 2007 v Celju že tretje tovrstno srečanje, ki je dobilo celo mednarodne razsežnosti.

slika 37: PRVO SREČANJE SLEPIH IN SLABOVIDNIH LITERATOV (oktober 2005)

Leta 2006 so v Združenju poskrbeli tudi za lepo novoletno praznovanje slepih otrok, saj so izdali zgoščenko, na kateri ljubiteljski gledališki igralci (Ivica Burnik, Ljudmila Conradi, Marija Schuller in Kristijan Ropotar) recitirajo pesmi iz Zvonkove knjige za otroke Igra nas

združuje, veselje nas raduje. 200 izvodov te zgoščenke so podarili slepim in slabovidnim otrokom.

5. septembra 2007 je v okviru združenja prijateljev slepih Slovenije organiziral tudi srečanje s predsedniškim kandidatom, dr. Danilom Türkom. (dr. Danilo Türk je med tem že postal predsednik Slovenije). Srečanje je bilo na pobudo predsedniškega kandidata, na njem pa so izmenjali poglede na invalidsko problematiko ter dr. Türka seznanili s tem, kaj pričakujejo od bodočega predsednika.

slika 38: SREČANJE S PREDSEDNIŠKIM KANDIDATOM dr. DANILOM TÜRKOM (5. 9. 2007)

Poleg tega združenja je vključen tudi v Celjsko literarno društvo, v Literarno društvo Šentjur, v LIKUS – literarni klub upokojencev Slovenije. Vsem pošilja svoje prispevke in vsi jih objavljajo v svojih zbornikih.

Redno vzdržuje stike s svojimi prijatelji in se udeležuje vseh srečanj v družinskem krogu in raznih srečanj bivših sošolcev. Prav ta srečanja pogosto popestri s svojimi literarnimi deli.

slika 39: S SETRAMA DUNJO IN SONJO NA PLANINI PRI SEVNICI
(na mamini domačiji, kjer so nekaj časa živeli; 25. 6. 1999)

slika 40: S SOŠOLKO IN DOLGOLETNO DIREKTORICO RADIA ŠMARJE MIMICO KIDRIČ
(2006)

slika 41: S SOŠOLCI IZ OSNOVNE ŠOLE (22. 4. 2006, Zvonko je drugi z leve v prvi vrsti)

slika 42: S PRIJATELJI SE RAD TUDI POVESELI (12. 12. 1999, Zvonko stoji tretji z leve)

BIBLIOGRAFIJA

Svoje prve pesniške in literarne poskuse je objavljala na šolskem stenčasu na OŠ Šentjur pri Celju. Kasneje je napisal mnogo novinarskih prispevkov, pa tudi krajše sestavke, ki jih je pogosto objavljala pod psevdonimom, ki pa nam ga ni želel izdati, saj je dejal, da ga bo morda še kdaj uporabil. Priložnostno je pisal tudi v časopise, od takrat, ko je prvič postal direktor, pa je za sprostitev pisal glose, humoreske in balade. Iz zgodnjega obdobja je zelo malo ohranjenih tekstov, po oslepitvi pa je izdal dve pesniški zbirki in tri prozna dela. Sedaj pripravlja roman o svojem življenju z naslovom *Druga stran sence*. Redno objavlja v zborniku slepih in slabovidnih literatov Slovenije – *Drugo sonce*, pa tudi pri Celjskem literarnem društvu, Literarnem društvu Šentjur in pri LIKUS-u – literarnem klubu upokojencev Slovenije. Mnogo ima še neobjavljenih del, predvsem pesmi.

Izdal je naslednje knjige:

- *Ko so jablane vzcvetele...* (zbirka pesmi zgodnjega časa) (Celje, samozaložba, oktober 2001)
- *Igra nas združuje, veselje nas raduje* (zbirka pesmi za otroke) (Celje, samozaložba, oktober 2002)
- *Na slonovem hrbtu* (roman) (Celje, samozaložba, avgust 2004)
- *Izigrana* (roman) (Celje, samozaložba, avgust 2005)
- *Rad te imam, Celje* (Celje, Grafika Gracer, april 2006)

slika 43: ZVONKOVE KNJIŽNE IZDAJE (2008)

Svoje prispevke pošilja tudi na razne radijske postaje, kjer jih z veseljem objavljajo.

Kot zanimivost objavljamo eno njegovih najstarejših še ohranjenih črtic iz leta 1963.

»Tudi v Zeleno dolino je nekoč pred leti prodrla vest o televiziji. Ljudje, prebivalci Zelene doline, so jo kot razumna bitja z malo otopelimi okusi za kaj novega, sprejeli najprej z nezaupanjem, potem pa se je

le-to sprevrglo v strah pred civilizacijo, ki ne prinaša nič dobrega, tako so namreč sodili in nazadnje so v svoji skromnosti, saj so bili ljudje, pričeli voditi borbo za to, kdo bo imel v dolini prvi televizor. Življenje v Zeleni dolini se je spremenilo; vaška gostilna, menda edina daleč naokrog, ki jo je vodil suhljati Brezač, je naenkrat ostala prazna in tiha. Zastran tega, največ pa seveda zastran denarja, ki ga je služil na račun naivnih ljudi tod okrog, je bil Brezač na vest o televiziji hudo jezen. Ker pa je bil ta mož posveten človek, saj je večkrat pravil, da je obredel svet po dolgem in počez, si je omislil hudo imenitno reč. Nekega dne je povabil v gostilno kovača Lepeka, mu natočil v kozarec dobrega rdečega vina in mu pričel pripovedovati vse, kar je vedel o televiziji. In ob koncu, ko se je Lepek nalezal vina, mu je Brezač zaupal, da bo v nekaj dneh imel televizor. Seveda mu je pri tem zabičal, da ne sme nikomur v vasi o tem črhniti niti besede, nakar mu je Lepek s častno besedo obljubil večni molk. Toda, kovač Lepek je veljal v vasi za enega izmed takih, ki niso mogli držati besede in to je tudi premeteni gostilničar dobro vedel.

Naslednji dan je že vsa dolina govorila o tem, koliko lepega ve Brezač o televiziji in še to, da jo bo tudi sam kmalu imel.

Imenitni gospodarji v Zeleni dolini so se za stvar začeli zanimati. Zvečer so jo mahnili v gostilno k Brezaču in ga vsak po svoje, misleč pri tem, da je odkril skrivnost samo enemu, povpraševali, kako je s to in ono rečjo. Brezač pa je govoril, da se vidi vse tako kot v kinu; ljudje so sicer manjši kot v resnici, a vseeno ti prinese marsikaj zanimivega. Pri tem so eni od Brezača zvedeli več kot drugi, vsi pa so noči in dneve mislili o televiziji, se pogovarjali o ceni sprejemnika, nadalje o antenah, o drogovih in o vseh podrobnostih, ki so bile vezane s to tako imenitno rečjo – televizijo. Tako je bila Brezačeva gostilna naenkrat polna takih ljudi, ki so pili in govorili o televiziji. Ob tem so ugotovili, da je televizijski sprejemnik draga reč in kje dobiti denar za takšen luksuz. Drugi so zopet menili, da človek živi samo enkrat in da mora imeti nekaj od življenja.

Take in podobne reči so se dogajale v Zeleni dolini tako dolgo, dokler ni nekega dne na strehi kočarja Trna, delavca v oddaljeni tovarni, vznikel najprej drog in kmalu je na njem bila tudi antena. To je počilo kot strela iz jasnega med ljudi v Zeleni dolini in vsi so nemo zrli na Trnovo streho. Najbolj radovedne ženske v dolini so jo mahnile naravnost k Trnovim, sramežljivo potrkale in povprašale po televiziji. Trnova žena se je ponosno razkoračila pred njimi in jim pripovedovala, kaj vse rabiš, če hočeš imeti televizor. »Kaj pa mislite, to stane denarce. Tega si vsak ne more zamisliti. Saj bi tudi mi ne mogli, če bi ne bil moj tako iznajdljiv.«

S tem dogodkom se je pritihotapila v našo dolino zavist. Padale so pripombe o anteni, ki res samo kvari izgled hiše, da se televizijski aparat vsakih štirinajst dni pokvari, da si zastran televizorja ob večerjo in »mir božji«. Vse to je trajalo tako dolgo, dokler se ni na strehi drugega soseda pojavila antena. Nekaj dni za tem je Trnova godrnjala in ogovarjala sosedovo anteno, ki je obrnjena v isto smer kot njihova. »Odkar imajo sosedi televizijo, pri nas tako slabo kaže,« je jamrala. »Oh, človek še v zraku nima mira pred ljudmi.« Potem pa je počilo. Trnova in sosedova gospa, stara dama, sta se zastran televizije skregali in to je bil tudi prvi sad zavisti. »Kaj mi boste pravili, da je moj aparat kriv, saj jaz imam manjšega kot vi. Zaradi vaše »omare« bo cela dolina brez programa. Vse sem se pozanimala, brez skrbi.« Ljudje pa so zopet postajali ob edinih dveh televizijskih antenah, si ju ogledovali in ugibali, da je televizija končno le lepa stvar.

Po tem dogodku pa je šlo v Zeleni dolini vse kot po maslu, saj so antene rasle kot gobe po dežju. Ta se je znašel, oni se ni in končno je bila dolina polna televizijskih anten in aparatov. S tem pa je tudi zavist izginila iz src ljudi, kajti vsak je imel svojo televizijo in bil z njo nadvse zadovoljen, prepričan, da ima res idealno lepo sliko in odličen aparat. Seveda je ostalo v dolini tudi nekaj takih, ki niso imeli televizijskih sprejemnikov. Tako je nekega dne šel zamišljen po cesti Janez, mlad uradnik, še neporočen. Ko je prišel mimo hiše Trnovih sosedov, ga je z balkona ogovorila stara dama. »Kaj že domov, gospod Janez?« »Da, bolj počasi gre v ta hrib,« ji je odvrnil. Potem sta obmolnila, ne vedoč, kaj bi bilo še tako važnega za spregovoriti. »Gospod Janez, če vam je dolgčas, pa le pridite zvečer pogledat, kako krasno sliko nam kaže naš televizor.« »Bom, bom, hvala,« je rekel. Zvečer jo je Janez, gosposko oblečen, mahnil naravnost k sosedom in nesel s sabo tudi spored televizije. Toda na žalost tudi v Zeleni dolini nesreča nikoli ne počiva. Smola je pač tako hotela, da se je to noč sosedov aparat

naenkrat pokvaril. Stara dama je kot nora skakala sem ter tja, ga obračala, ničkolikokrat popravila vtičnik, ga vklapljala in izklapljala in se pri vsem tem tako hudo jezila, da je končno onemogla sedla in tiho zaihtela. »Ja, kaj bomo sedaj, ali veste koliko stane popravilo? Sploh pa za ta aparat, ki je sestavljen iz samih Filipsovih delov, ja kje bomo dobili denar za popravilo?«

Janez je novico okvari na sprejemniku zaupal svojemu dekletu, ta svoji prijateljici, ki je tudi rada govorila in tako je o tem izvedela vsa dolina. Ljudje so se posmehovali in zabavljali na račun stare dame in njenega televizorja.

Tako je zavist zopet žela mnogo uspehov.

Toda nič ni pomagalo, pokvarili so se kmalu v dolini skoraj vsi aparati. Ljudje so se jezili, češ, da je danes tako slab material, da je premočan tok, nekateri pametnejši so menili, da je to odvisno od antene. Če je prevelika antena, preveč potegne nase in so določeni deli v aparatu preobremenjeni. Ljudje so poslušali te in podobne nasvete, spreminjali antene in drogove, toda nič ni pomagalo. Okvare so se nadaljevale. Potem pa se je v Zeleno dolino nekega dne priselil radijski tehnik, Joco so mu pravili. Vest o njegovem prihodu se je kmalu razširila po vsej dolini. Pa je stara dama, Trnova soseda, vedela o njem in tej vrsti ljudi, povedati marsikaj zanimivega. »Pravi, da je radijski tehnik. Da, to je že lepo, toda radijski tehniki so ti prav takšni kot urarji. Rečejo ti, da je aparat tu in tam pokvarjen, da je dal toliko in toliko novih delov vanj, v resnici pa je bilo treba le malo pobrkljati in zavrteti pravi gumb, da o ceni teh uslug sploh ne govorim. To se ti danes svet znajde.« Toda Joco je molčal in delal, kajti v njegovi majhni delavnici je kar mrgolelo televizijskih aparatov. Strojni ključavničar Remek je kaj kmalu spoznal, da je poklic radijskega tehnika vredna stvar in odločil, da bo dal učiti svojega sina prav za ta poklic. »Zaslužil bo lahko toliko, kolikor bo sam hotel, le če bo delal.« Življenje pa je v Zeleni dolini teklo naprej in prinašalo iz dneva v dan vedno kaj novega. Tako je nekega dne trgovski potnik Golouh, ki je že dalj časa bil v inozemstvu, pripeljal nov Volkswagen. »To pa je res nekaj lepega,« je rekla stara dama. »Oh, da nisem več mlada, sama bi ga šla služiti.« Da bi stvar izgledala še bolj imenitna, je Golouh na dolgo in široko pravil o tem, kako so v Nemčiji avtomobili skoraj zastoj in koliko se šele služi.

V Zeleno dolino je s tem zopet prišla zavist. A žal ni dolgo žela uspeha. Ljudje so se razjezili in jo nagnali, kajti v dolini je kmalu mrgolelo Rekordov, Volkswagnov, Dekavejev. Toda prišlo je tako daleč, da so prepovedali uvoz. »Ah, še tega je bilo treba.« In nič ni pomagalo, v dolino so počasi prilezli Fički. Ljudje so zopet postajali, ugibali in komentirali, kateri so boljši, koliko požgejo bencina itd. »Ah, Fička je sam pleh. Glejte našega Folksvagna, to ti je voziček. Požge pa samo 7 l na 100 km. Boljših avtomobilov ni na svetu,« se je širokoustil Golouh.

Stvari so se pregledale, ugotovilo se je, da so Volksvagni boljši od Fičkov in v dolini je zopet zavladata zavist. Danes je bila večja, jutri manjša, bila pa je le. Enkrat so bili v Zeleni dolini jezni nanjo, drugič ne, prinesla pa jim je zmeraj kaj novega. Privadili so se nanjo, saj je bila, odkar so se pričele dogajati v dolini take stvari, njihov stalni gost. Ugibali so sem, ugibali tja in končno ugotovili, da se je ne morejo iznebiti in da se ne drži samo njih v dolini, ampak tudi tistih na hribu, ob progih, reki, jezeru in na morju. Povsod je, saj ona je del življenja.«

Verjetno bi bila črtica aktualna tudi v današnjem času.

NAGRADE IN PRIZNANJA

Med svojim dolgoletnim delovanjem na različnih področjih je bil tudi večkrat nagradjen. Kljub temu da o nagradah in priznanjih ne govori rad, večkrat poudari, da so mu v življenju največ pomenile drobne pozornosti. Prva večja nagrada je zanj bila, ko se je, kot udarnik na delovni brigadi, lahko rokoval s Titom, takratnim predsednikom SFR Jugoslavije.

Kot veliko nagrado in priznanje je občutil in še občuti zadovoljstvo in hvaležnost vseh tistih, ki jih je v svojem življenju denarno ali materialno podpiral in jim tako omogočil uspešnejšo kariero ali jim drugače polepšal dneve življenja z raznimi donacijami.

Eno največjih priznanj so mu podelili poslušalci Radia Celje, ki so ga leta 1965 izbrali za »zlati glas« Radia Celje. Ta naziv ga je spremljal precej časa in še danes ga nekateri ljudje prepoznajo prav po tem nazivu.

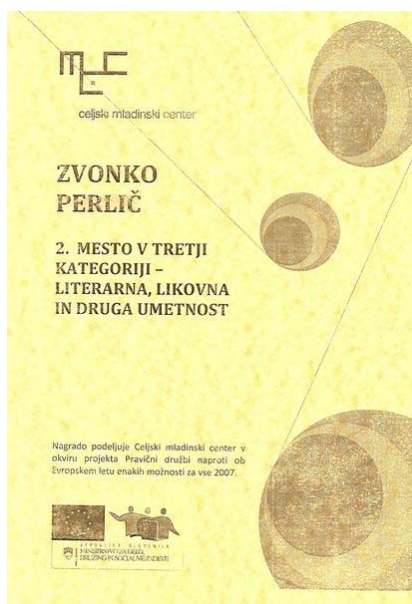
Čprav je v času službovanja prejel kar nekaj priznanj, pa je sam najbolj ponosen na priznanje, ki ga je prejel za delovanje na področju podjetništva.

Oktober 1999 je prejel Priznanje za pionirsko delo na področju podjetništva, ki mu ga je podelilo Ministrstvo Republike Slovenije za malo gospodarstvo.

V zadnjem obdobju pa mu največ pomenijo priznanja, ki jih prejema za literarno ustvarjanje.

Leta 2006 je prejel Spominsko listino, ki sta mu jo podelila ZDU Kozjansko in Društvo upokojencev Dobje za sodelovanje na 1. srečanju pesnikov in pisateljev – upokojencev (9. 4. 2006).

Leta 2007 je prejel nagrado za 2. mesto v kategoriji – literarna, likovna in druga umetnost, ki jo je v imenu Ministrstva za delo in socialne zadeve podelil Celjski mladinski center. Nagrada je bila podeljena v okviru projekta Pravični družbi naproti ob Evropskem letu enakih možnosti za vse.

slika 44: PRIZNANJE ZA DRUGO MESTO (2006)

Oktober 2007 pa je prejel tudi priznanje za literarno ustvarjalnost in predstavitev svojih del na 3. vseslovenskem in 1. mednarodnem srečanju slepih in slabovidnih literatov.

slika 45: PRIZNANJE ZA USTVARJALNOST (2007)

DRUGI O ZVONKU PERLIČU

Mnoge prijatelje, sodelavce in znance smo prosile, da nam s svojimi spomini pomagajo pri izdelavi naše raziskovalne naloge. Večina jih je našo prošnjo vzela resno in nam odgovorila. Del njihovih spominov smo v našo nalogo že vključile, ker pa menimo, da so spomini in pričevanja zanimivi tudi v delih, ki jih nismo objavile, jih objavljamo v celoti.

ga. Irena Jovanovski, sošolka v osnovni šoli

»Vsako otroštvo je obsijano s soncem, čeprav ga včasih zastrejo temni oblaki. Tudi otroštvo naše, med vojno rojene generacije, je bilo takšno, pa vendar svojevrstno. Potekalo je v znamenju velikih družbenih sprememb – v času izgradnje med vojno razrušene domovine. V zraku je bil nov zagon, odrasli so kovali svoje načrte, otroci pa smo sanjali svoje otroške sanje...

S sošolcem Zvonkom Perličem sem obiskovala osnovno šolo v letih 1948 – 1956. Nižjih razredov se ne spominjam prav natančno, bolj živi pa so v meni živi spomini na zadnja štiri leta najinega osnovnega šolanja (tedanje nižje gimnazije). Medtem ko sem sama stanovala le par korakov od šole, je Zvonko moral v šolo vsak dan peš premeriti skoraj štiri kilometre v eno smer, kar je bilo za drobnega fantiča kar dober zalogaj, posebno pozimi, ko je zapadel visok sneg in je moral gaziti po celcu.

Zvonko je bil razigran, radoživ, zvedav deček, nekako zamišljen v svoj svet. Doma je moral trdo delati, saj je izhajal iz številne polproletarske družine. Privlačila ga je skrivnostna narava, veliko pa je tudi bral. V razredu je bil vedno med najboljšimi, čeprav se verjetno ni veliko učil in se je v glavnem prebijal s svojo bistrostjo. Branje mu je, za razliko od večine sošolcev, šlo dobro od rok. Koval je prve stihe, pisal zanimive spise in jih, za zgled drugim in kot nagrado, večkrat bral pred razredom. Prepeval je pri šolskem pevskem zboru, sodeloval pa je tudi pri dramskem krožku, kjer smo ob slovesnem odprtju šentjurskega kulturnega doma pripravljali pravljичno igro Ruže Petelinove Žaromil. Dobro se spominjam zadnjih vaj pred premierno uprizoritvijo, ko smo vadili cele popoldneve, da bi se čim bolje odrezali. Kako ponosni smo bili, ko je avtorica igre izrazila navdušenje nad našo uprizoritvijo in pohvalila igralce, zlasti pa režiserko, učiteljico gospo Ivo Voga, ki je z večšo roko znala iz nas izvabiti speče talente.

Skromne, kot smo bili, so nas tisti čas osrečevale majhne stvari, kot je lep sončen dan, preživet v družbi razigranih sošolcev, učiteljeva pohvala, sprehodi v tedaj še neokrnjeno naravo in potepanje po gozdu, risanje v naravi, modeliranje figuric iz gline, branje pravljič in mladinske literature, obisk kina, skrivnostno pričakovanje praznikov in priprave nanje, sankanje in smučanje po domačih gričih s povsem preprosto opremo...

Sošolci smo si pri pouku medsebojno pridno pomagali s prišepetavanjem in pošiljanjem tako imenovanih »švingeljcev«, ki so prenekaterega rešili potopa pri matematiki. Moram reči, da med nami ni bilo čutiti danes pogosto tako nezdrave tekmovalnosti ali celo škodoželjnosti in privoščljivosti, ampak smo bili med seboj povezani v dobrem in v zlu.

V zadnjih razredih, ko se je v nas plaho začela prebujati ljubezen, smo si pouk popestrili s pošiljanjem »ljubezenskih« pisem, ki pa so pogosto izražala ravno nasprotno od tistega, kar smo trenutno čutili. V razredu so bili trije ali štirje fantje »lomilci ženskih src«. Med njimi tudi nagajivi Zvonko. Nabritež je bil pogost avtor po zraku frčečih anonimnih sporočil, kar pa sem odkrila šele dosti kasneje. Ob prejemu takšnega zagatnega ljubezenskega sporočila mi je obraz zalila rdečica, srce mi je burno razbijalo in od sramu nisem vedela kam naj gledam in kako naj se vedem. Sklenila sem ohraniti kar se da ravnodušen videz in ne prilivati žerjavice na ogenj. Nagajivi Zvonko pa se je še naprej izzivalno smejal in me dražil, kar je najbrž pomenilo, da sem mu zanimiva oziroma ga privlačim.

V zimskem času smo med glavnimi odmori ostajali v učilnici, kjer smo se zmrzljiva dekleta stiskala ob gorko lončeno peč in zavzeto klepetala ter šepetala. Dinamični sošolci pa so se raje lovili po hodniku ali pa se po učilnici podili za dekleti. Zvonko je pogosto tekal za menoj okrog klopi in mi nagajal, tako da sem bila včasih prav besna nanj, še posebej zato, ker se je pri tem izzivalno smejal, kažoč svoje bele zobe in ponavljajoč ime moje tedanje simpatije. Ko je v razred stopil učitelj, pa je naredil tako nedolžen obraz, kot da je ves čas sedel v klopi in se pripravljaj na naslednjo uro pouka. Nekoč je med odmorom s sošolcem splezal na starinsko lončeno peč v učilnici in nam ob peči stoječim dekletom pihal prah z nje na glave... Kako smo se jezile, rotile poredneža, naj vendar nehata, onadva pa sta pihala še z večjo vnemo, dokler eden od njiju ni telebnil globoko na tla in s padcem ves osramočen pridelal še čedno buško, pri čemer smo mu dekleta privošljivo strgala korenček...

Ob koncu nižje gimnazije (današnji 8. oziroma 9. razred), ko nam je bilo v šoli najlepše, pa se je prijateljevanje med Zvonkom in menoj končalo, saj sva nehala biti sošolca. Najine poti so se za desetletja razšle. Po osnovni šoli se je Zvonko vpisal na ekonomsko šolo v Celju, jaz pa na gimnazijo. Zvonkova družina se je kmalu za tem preselila v Celje. Njegovi srednješolski sošolci, s katerimi smo se skupaj z vlakom vozili v šolo, so pripovedovali, da je bil Zvonko dober dijak in da se je hitro zresnil. Vrsto let kasneje sem izvedela, da je pravzaprav še mlad zastavil uspešno kariero in kmalu po študiju postal direktor enega izmed takrat najuspešnejših celjskih industrijskih podjetij.

Priložnost za ponovno srečanje s sošolcem Zvonkom Perličem se mi je ponudila šele poznega leta 2000, ob 45-letnici zaključka nižje gimnazije naše generacije v Šentjurju. Takrat sva se o marsičem pogovorila, leta so ob tem kar nekako splahnela. Kljub spremenjeni zunanosti in bolezni, ki je mojemu prijatelju iz otroštva vzela vid, pa sem v njem začutila njegov nekdanji vedri in neukročni duh ter plemenit življenjski optimizem, s katerim mu je uspelo v življenju premagovati številne ovire na poti in vedno znati poiskati biser v školjki. Ob jubilejnim srečanju sem imela tudi čast zbranim sošolcem recitirati nekaj njegovih pesmi. Zaupal mi je, da je po izgubi vida poiskal uteho v literarnem ustvarjanju, najprej za otroke, kasneje pa tudi za odrasle. V nenehnem hitenju in ob številnih odgovornostih za kaj takega v njegovih aktivnih letih preprosto ni bilo časa. Ob izidu svojega prvenca Igra nas združuje, veselje nas raduje mi je podaril svež izvod knjige s posvetilom. Prijetno presenečena sem bila ob njegovem vživljanju v otroško dušo, čudenju naravi, sočustvovanju z živalmi, odkrivanju čudežev... Da, to je nekdanji zvedavi deček z obrobja Šentjurja, nekdanji sošolec, ki je po eni od najtežjih življenjskih preizkušenj, ki lahko doletijo človeka, znal s pomočjo besedne ustvarjalnosti – literarne izpovedi ohraniti otroka v sebi. To, kar bi mnogega drugega ubilo, je njega na nek način na novo oživel in ga kot človeka naredilo še močnejšega. To je druga stran njegove močne in mnogoplastne zanimive osebnosti.«

ga. Ingeborg Čas, sosošolka v osnovni šoli

»Hvala za ljubeznivo pisemce. Žal vam ne morem kaj veliko pomagati: iz Šentjurja sem odšla že zelo zgodaj, z Zvonkom nisva bila nikoli sošolca, zato otroških in mladostnih spominov ni. Tudi zrela leta so šla mimo naju, brez stika. Povsem slučajno pa sva se srečala lani maja na razstavi naših skupnih prijateljic v Šentjurju in moram reči, da je pogovor stekel, kot da ni minulo 50 let. Izredno veliko skupnih točk sva našla: od bolezni do literature. Občudujem njegovo voljo do življenja, pozitivno naravnost in prešeren, fantalinski smeh. Tudi glede raznih problemov imava zelo podobno mnenje in sva v stanju viseti na telefonu, da linija že žari.«

ga. Mimica Kidrič, sošolka v ekonomski srednji šoli

»Z zanimanjem sem prebrala Vaše pismo in se razveselila, da ste za svojo raziskovalno nalogo na temo Osebnost mojega kraja izbrale Zvonka Perliča. Ko pa sem razmišljala, kaj Vam naj o njem napišem jaz, sem se znašla v čudnem položaju. Kako opisati človeka, ki ga neizmerno cenim in spoštujem, ga imam rada kot sošolca in prijatelja? Kako izbrati besede, ki bi bile dejanski odraz, odsev njegove osebnosti?

Naj poskusim.

Z Zvonkom Perličem sem se prvič srečala leta 1957 na Ekonomski srednji šoli v Celju. V 1.a razredu in bila sva sošolca vsa leta. Bil je dober in prijazen sošolec, tudi navihani in razigrani.

Po končanem šolanju so se naše poti razšle, dobivali smo se ob obletnicah mature, midva pa sva imela tudi poslovne stike, vsak na svojem delovnem mestu, vsak v svojem kraju. Najini pogovori o poslovnem sodelovanju pa so se vedno zaključili pri njegovi družini, predvsem pri vnukih. Kako ponosen je nanje! Kako jih ima rad. Pa svoje otroke. In ženo Romano, s katero se tudi pozna.

Dolgo je bolehal za sladkorno boleznijo, ki se je vztrajno stopnjevala. Večkrat dnevno si je moral dajati injekcije zdravila.

Nekega dne pa se je zgodilo. Bilo je jutro, ko sem prišla v službo in je zazvonil telefon. »Mimica, kako si?« sem zaslišala Zvonkov glas. »V redu, pa ti?« sem veselo odvrnila. »Tudi dobro,« je dejal. »Toda nekaj ti moram povedati; nikar se ne ustraši in naj se ti tudi ne smilim. Nocoj sem oslepel.« Onemela sem. Komaj sem nadaljevala: »Kako, koliko pa še vidiš?« »Nič. Vse je tema.« Opomogla sem si po prvotnem šoku. Zaradi njega, zaradi Zvonka Perliča, ki je znal ta tragični, grozljiv dogodek opisati tako, kot samo on zna. Mirno, brez obupa, da je zdaj vsega konec.

Njegova moč, vera v življenje, njegov optimizem so nam vsem svetel zgled. Zgled, kako je treba hoditi skozi življenje, pa če ti je usoda še tako nenaklonjena. Vedno je potrebno dvigniti glavo, zravnati hrbet, ostati pokončen. Da, vsega tega nas, njegove sošolce, uči naš Zvonko Perlič. Predvsem pa to, da nikoli ne smemo obupati.

To nam dokaže tudi na vsakoletnem srečanju maturantov (1961), ko nas kot organizator tega srečanja nagovori in nam podari tudi kakšno njegovo delo – zbirko pesmi ali kaj drugega, kar napiše. Je neumoren ustvarjalec, rad ima svoje Celje, rad ima svoje ljudi.«

ga. Ivica Burnik, sosošolka v ekonomski srednji šoli in sodelavka

»V poznih petdesetih letih prejšnjega stoletja – kako daleč se to sliši – sva bila z Zvonkom Perličem dijaka Ekonomske srednje šole v Celju. Čeprav v šoli tedaj ni bilo idealnih pogojev za kulturno udejstvovanje – šola ni imela lastne telovadnice, niti kakega drugega večjega prostora – smo se ponašali z zelo aktivnima dramskim in literarnim krožkom. Krožka sta pod mentorstvom profesorice Petrine Ocvirk prirejala vsa šolska kulturna praznovanja – od proslav, posvečenih državnim praznikom, do Prešernovega dne, kot smo takrat imenovali današnji Slovenski kulturni praznik. Ko je na šolo prišel Zvonko Perlič – tedaj sem obiskovala za leto višji letnik – smo ga seveda takoj odkrili in odtlej je bil nepogrešljiv akter v vseh naših kulturniško-literarnih podvigih. Kot že rečeno, za kulturne prireditve nismo imeli primernega prostora, zato smo se neizmerno razveselili trenutka, ko so šolo opremili z zvočniki in razglasno postajo. Odtlej smo vse šolske prireditve izvedli s pomočjo »šolskega radia«, ki je bil nameščen v ravnateljevi pisarni. Tedaj sva se z Zvonkom Perličem prvič srečala z mikrofonom, ki naju je kasneje spremljal dobršen del najinega poklicnega in ljubiteljskega udejstvovanja. Napovedovala sva program prireditev, sodelovala pri njihovi izvedbi in marsikdaj tudi kar sama napisala scenarije zanje. Čeprav je bil to čas, ki mu danes pravijo »komunistična diktatura«, smo imeli dijaki pri tem ustvarjanju kar veliko svobode. Kakšne

kritike si seveda nismo privoščili, smo pa izživelili svoje kulturnike in ustvarjalne zamisli. Prešerna smo ljubili čez vse in spomnim se, kako sva z Zvonkom ob neki Prešernovi proslavi po mikrofonom vneseno prepevala njegovo pesem Od železne ceste, ki sva se je naučila iz mojih starih Prešernovih poezij, izdanih leta 1952. Seveda smo bili takrat podobno iznajdljivi, kot ste verjetno učenci tudi danes, pa smo na račun »nujnih vaj za to in to proslavo« »špricali« tudi kakšno uro matematike ali kakšnega drugega predmeta, za katerega se nismo ravno najbolje pripravili. Kolikokrat je to izkoristil Zvonko Perlič sicer ne morem vedeti, meni pa se je to nekajkrat posrečilo.

Šolsko udejstvovanje pred mikrofonom sva – tako Zvonko Perlič, kot tudi moja malenkost – več let kasneje nadaljevala tudi pri Radiu Celje. Čeprav redno zaposlena drugod, sva v začetku enkrat, kasneje pa večkrat tedensko, napovedovala tudi na rednih oddajah Radia Celje. Program in delo na radiu sta bila tedaj seveda povsem drugačna, kot je danes. Pogovornih oddaj ni bilo, vse tekste smo imeli napisane in prebrati smo jih morali čim lepše in čim natančneje. Zelo pomembno je bilo, da smo govorili knjižno, narečja ali kakšnega sproščenega govora nismo uporabljali. Ljudje pa so Radio Celje vseeno zelo radi poslušali in Zvonka Perliča se je tedaj prijel vzdevek »zlati glas Radia Celje«. Njegov glas je imel namreč čisto posebno, toplo barvo, njegovi nastopi pa so bili prijazni in blizu poslušalcem. Še iz srednje šole je ljubil lepo slovensko besedo, ki ga je spremljala tudi vse njegovo kasnejše življenje – vse do danes, ko se plodovito literarno udejstvuje.

Življenje naju je kasneje vodilo po nama lastnih poklicnih poteh, ponovno pa sva začela več sodelovati v najinem kasnejšem življenjskem obdobju. Nekajkrat sem vodila pogovore z njim ob predstavitev njegovih literarnih del, sodelovala pa sem tudi pri snemanju zgoščenke z njegovimi pesmimi za otroke.

Pri Zvonku Perliču neizmerno občudujem njegov življenjski pogum, saj kljub bolezni ni nikoli izgubil vere v življenje. Optimizem je njegov življenjski slog, ljubezen pa vrednota, ki ji je posvetil večino svojega literarnega izražanja. Pri tem je topel, iskren in ljudski. Zanesljivo bo s svojimi deli še prihajal med nas.«

g. Stane Seničar, prijatelj

»Zvonko Perlič v mojih očeh

Gledam ga že petinštirideset let. Toliko traja druženje, prijateljevanje in sodelovanje z Zvonkom. Ves ta čas se je spreminjal in vendar je še vedno tak, kot je bil pred desetletji. Nekaj posebnega ga drži skupaj – in prav ta njegova enkratnost deluje na nas, ki ga v življenju radi srečujemo.

Zvonko Perlič je bil najprej znanec, potem prijatelj in sodelavec. V vseh časih in v vseh vlogah je vzbujal tudi moje občudovanje, kot ga še danes, pri nekaterih počasnejših pa je predramil tudi kakšen pomislek.

Njegova poglobljena odlika je, da iz vsakega položaja, v katerem se znajde, ustvari kaj novega; da iz vsakega poznanstva, ki traja dovolj dolgo, naredi prijateljstvo, in da iz vsakega čustva, ki je dovolj močno, izoblikuje misel in jo zapiše. Tako je nastala njegova pestra biografija s poklicnimi uspehi, tako so se rodila prijateljstva z drugimi – tudi z mano, tako so nastale njegove knjige, v katerih je uspešno zadržal čas in mladost.

In pomisleki? Zvonko je toliko čutil, mislil in delal, da je večkrat tudi pretiraval in prehiteval druge. Še vedno je v taki kondiciji. Večkrat na daljavo in v prihodnost vidi jasneje kot nekaj metrov pred sabo. Takšen razgled seveda ni vsem po volji, ker se mu mogoče skriti. Zvonko ima več oči, kot izgleda na prvi pogled.

Zvonko Perlič se kot človek najbolj razkriva v svojem odnosu do nas, njegovih prijateljev – še bolj pa, ko izpričuje doživljanje svoje družine. Take srčnosti in pozornosti v svojem dolgem

življenju drugod nisem videl. Večkrat sem že pomislil: njegove družine seveda ne bi bilo brez Perliča –pa tudi Zvonka ne brez njegove družine.

Vedno me je zelo presenečal tudi s tem, da je njegov razgled na svet, na preteklost in na prihodnost tako širokokoten, da v svoja razmišljanja zajema tudi filozofske, psihološke, kulturne in politične predstave, s katerimi nam nenehno stržejo v življenju. Zvonko ima rad ta svet, a ga tudi preučuje; rad prijateljuje, a misli samostojno; ceni samega sebe, a spoštuje druge. Zato je tako dragocen kot prijatelj, kot sopotnik in kot življenjski zaveznik.«

g. Stane Mele, prijatelj

»Presenečen in vesel sem bil, ko sem prebral vaše pismo. Prvič zato, da ste se (gotovo po nasvetu nekoga, ki me pozna) obrnile na mene in drugič, da raziskujete znane osebnosti našega kraja. Mislim, da je prav, da ste med te osebnosti uvrstile tudi Zvonka Perliča.

Imam majhno zadrego, ker mi niste določile, koliko vrstic ste mi namenile. Nisem posebno več v pisanju, ker imam več tehničnega znanja (kemija, matematika).

Za Zvonka Perliča sem prvič, ko sem prišel v Celje, slišal po radiu Celje, kjer je bil napovedovalec. Kmalu smo mu rekli »zlati glas radia Celje«. To je bilo na začetku 70 – let, nato je Zvonko postal direktor, jaz pa sem se znašel na celjskem sindikatu in skupaj smo reševali probleme poslovanja, probleme vseh zaposlenih in razvoja občine Celje. Zvonko je imel velik smisel za skupno delo, nadpovprečno se je angažiral na vseh področjih, bil je natančen in dosleden, kar je bila takrat redka vrlina. Z njim je bilo veselje sodelovati.

Po osamosvojitvi Slovenije sva ustanovila vsak svoje podjetje, nekaj časa nisva sodelovala, nato pa sva se zopet srečala pri delu v Gospodarski zbornici, v združenju za malo gospodarstvo. Nato pa se je zgodilo obema nekaj hudega. Jaz sem na smučanju tako nesrečno padel, da sem postal za nekaj časa tetraplegik in se nato srečno rehabilitiral, Zvonko pa je po dolgotrajni sladkorni bolezni oslepel. Očitno je to pripomoglo k temu, da sva se tesneje povezala in sedaj skoraj ni dneva, da se ne bi vsaj slišala po telefonu.

To je skopa kronologija najinega sodelovanja.

Zvonko je zelo emocionalen, čustven človek. To je vnašal tudi v delo, v družino in v celotno okolje. Svoja čustva sedaj zelo dobro izpoveduje v literarnih delih proze in poezije.

Pri svojem delu je dal prednost družini, poslu in politični aktivnosti kot pa sebi in to se je sedaj pričelo odražati na njegovem zdravju. Vendar ga hendikep (slepota) ne ovira, da ne bi bil še sedaj nadpovprečno aktiven. Spremlja vsa dogajanja v naši državi, ustanovil je Združenje prijateljev slepih, sodeluje v literarnem društvu, je član Unicefa in Združenja borcev za vrednote NOB itd. in ob tem skoraj vsako leto izda zbirko pesmi ali prozno delo. Osebo ga v celoti podpiram in pomagam, da lažje premaguje različne ovire. V najine razgovore vnašava čim več humorja in veselja in s tem dobiva energijo za svoje delo.«

g. Vinko Bobnič, dolgoletni prijatelj v Krajevni skupnosti Pod gradom

»Da bi bilo moje poznanstvo z g. Zvonkom Perličem čimbolj verodostojno, moram na začetku opisati sebe in svojo prisotnost v KS Pod gradom.

Ode svoje rane mladosti sem živel v Zagradu. Po poklicu sem elektrodovodja. Bil sem zaposlen v rudniku Pečovnik, nato pa v DO Žična Celje.

Kot zavzet kulturni delavec sem ves povojni čas član društva DPD Svoboda Zagrad. Dolga leta sem bil predsednik Moškega pevskega društva Pod gradom.

V letu 1975 sem prevzel mesto predsednika za obnovo Kulturnega doma (Dom krajanov v Zagradu).

Gospoda Perliča sem spoznal kot mladega fanta, ko se je preselil v Zagrad, se tu poročil in si zgradil svoj dom. Takrat je bil zaposlen na Radiu Celje. Dobil je tudi priznanje poslušalcev (Zlati glas).

Ko je leta 1975 Kulturno društvo Svoboda Zagrad pričelo obnavljati svoj kulturni dom, se je tudi g. Zvonko odzval in pomagal, predvsem pri zemeljskih delih. Takrat je tudi napredoval, postal je direktor Tehnomerkatorja, pozneje pa direktor DO LIK Savinja. Bil je tudi predsednik SZDL občine Celje.

Še pred osamosvojitvijo Slovenije je ustanovil samostojno podjetje Eurodas, od katerega je tudi naše društvo Svoboda imelo finančne koristi.

V letu 1975 je DPD Svoboda Zagrad ustanovilo pevski zbor, katerega soorganizator je bil tudi g. Perlič, ki je bil tudi prvi predsednik zbora, vendar je zaradi drugih obveznosti po enem mesecu to funkcijo predal drugemu in zapustil zbor.

Ko pa je njegovo podjetje začelo uspešno poslovati, je, kot ljubitelj ubranega petja in še vedno privrženec našega zbora, priskočil zboru na pomoč, tako da smo bili finančno preskrbljeni. Postal je naš večletni sponzor, vse dokler mu je dovoljevalo finančno stanje v njegovi delovni organizaciji. Zato smo mu pevci Moškega pevskega zbora zelo hvaležni. Sedaj je naš častni član«

g. Jože Volfand, prijatelj

»Z Zvonetom Perličem se pozna že več kot štiri desetletja. Nekaj so k temu prispevale družinske vezi, največ pa družinska srečanja in politična prepričanja. Oba sva med drugim delala na celjskem mladinskem komiteju. Takrat smo živeli v socialističnih časih. Mladi smo se organizirali v mladinski organizaciji, poznejši Zvezi socialistične mladine. Oba z Zvonetom sva poklicno delala nekaj let kot mladinska funkcionarja. Nato sva šla vsak svojo pot – on v gospodarstvo in zasebno podjetništvo, jaz v novinarstvo.

Zvoneta krasi kreativna nemirnost, iskanje novega. Vsak dan mu je izziv, mu je priložnost, da se dokaže s svojim delom in znanjem, da se potrdi z ustvarjalnostjo in retorično sposobnostjo. Ni ga bilo boljšega radijskega napovedovalca, kot je bil on. Na Radiu Celje je kraljeval zlati glas Celja. Zvonetov glas, in popularnost ga je dolgo spremljala. Njegov največji medijski uspeh je dosegel na ljubljanski televiziji kot voditelj mladinske TV – oddaje ali mladinskega TV kluba, ne spomnim se več točno. Občinstvo je očaral z glasom, z moderatorsko veščino, z osebnim šarmom. Nihče do takrat iz Celja ni segel tako visoko v nacionalnih medijih kot Zvone Perlič.

Toda njegova razpršenost pri osebnih in poklicnih interesih, glede na to, ali je bil uspešen ali ne, ga ni nikoli zapustila. Niti takrat ne, ko je izgubil vid. In spet se ni predal. Nasprotno. Spet se je velikopotezno vrgel v organizacijo slepih, začel pisati, izdajati knjige... Res, izjemen vitalizem.

Kadar pomislim na Zvoneta, se vedno občudujoče ozrem prav n to njegovo značajsko lastnost, ki ga vodi v življenju. Nikoli se predati. Ali je še kakšna večja radost kot radost bivanja, življenja? Pa če je še tako težko in če je na koncu temnega predora samo še pikica svetlobe. In še nekaj mi je pri Zvonetu blizu. Njegov odnos do Celja, do mesta, ki ga ima zelo rad.«

ga. Ljudmila Conradi, prijateljica

»Takšnega poznam

Pred muzejem

Bilo je nekega večera v Pokrajinskem muzeju Celje. Mislim, da so odprli razstavo lobanj grofov Celjskih. Ne spominjam se, kako se je imenovala. Vem le, da so nas obiskovalce po srednjeveško pogostili na Muzejskem trgu.

Pred muzejem je moj mož Žarko pozdravil znanca s celjske gimnazije in mi ga predstavil. Bil je Zvonko Perlič s svojo ženo Romano. Stali smo v majhnem krogu in beseda je tekla o spomilih na gimnazijo in na delovne brigade, ki sta jih obujala Zvonko Perlič in Žarko. Midve z Romano sva bolj poslušali in kdaj pa kdaj pritegnili njunemu smehu, ko so prihajali iz njunih spominov na dan nekateri najbolj šaljivi doživljaji njunih dijaških let. Čeprav nisem bila prisotna pri teh dogodkih, sem se ob njunih spomilih zabavala in se prav prijetno počutila. Novo poznanstvo z Zvonkom in Romano, ki je stala ob njem in ga opozarjala na znanca, ki so prihajali mimo, me je veselilo, saj sem v njiu prepoznala izjemna človeka. Pretreslo pa me je spoznanje, da Zvonko ne vidi.

Pri Celjskem literarnem društvu (CLD)

Ko smo pred šestimi leti ustanovili Celjsko literarno društvo, se nam je prav kmalu pridružil Zvonko Perlič v Romaninem spremstvu. Srečevala sem ju na rednih mesečnih sestankih, na literarnih večerih v Galeriji sodobne umetnosti, v hotelu Evropa in drugje, na skupnih praznovanjih članov CLD. Sestanke je obogatil s svojo neusahljivo energijo, ki mu ni dovolila počivati, ampak ga je gnala od ideje do ideje. Njegove misli so bile sveže. Ko je vstal in se obrnil proti prisotnim, smo pričakovali, da bo več govorenja pred avditorijem, kot je, povedal kaj zanimivega. In nismo se zmotili.

In njegove knjige! Mislim, da jih ima že pet ali šest: dve pesniški zbirki, ostalo je proza. Morda sta na obzorju že šesta in sedma. Pri vsem njegovem ustvarjanju pa ima pomembno vlogo njegova nepogrešljiva Romana, ki zapisuje njegove pesmi in zgodbe, kot vrejo iz njega, iz njegovega stoodstotnega spomina in se pomešajo z njegovo igrivo domišljijo. Brez žene Romane gotovo ne bi bilo Zvonkovih knjig in člankov, pesmi in črtic za Vsesledje, glasilo CLD, in še za kam. Romana sledi vsaki njegovi ideji, vsaki misli, vsaki njegovi potrebi.

Častni predsednik Združenja prijateljev slepih

Srečevala pa sva se tudi v društvu Združenje prijateljev slepih Slovenije, ki ga je sam ustanovil in bil nekaj let njegov predsednik. S svojo silno energijo ni ostal pri tleh med tistimi, ki ne vidijo, ampak je segel preko mej celjskega območja, zbral slepe literate in jih povabil v Celje na srečanje. Zanje je organiziral vse potrebno. Na dveh srečanjih je organiziral literarno delavnico in po drugem srečanju poskrbel za zbornik obeh srečanj. Vse njegovo delo je bilo široko. Pred nobenim problemom ni klonil, ampak je poiskal vse mogoče zveze in uspel. Gotovo pa brez Romane ne bi šlo. Kot tajnica društva je realizirala njegova poročila, vloge na MOC, sponzorjem in na ministrstva za finančna sredstva. In nikoli ni bilo finančnih problemov. Svoje otroške pesmi je dal posneti na CD in plošče potem razdelil slepim otrokom po Sloveniji za letoletna darila. Potem ga je bolezen odtegnila od dela in funkcijo je predal nasledniku, sam pa ostal častni predsednik. Čeprav ne vidi, so njegove ideje in njegova volja do dela in ustvarjanja veliko večja kot pri mnogih, ki vidijo.

Sodelovala sem kot bralka besedil na literarnih srečanjih slepih in moram reči, da bo to ostalo nepozabno.«

ZAKLJUČEK

Pisati življenjsko zgodbo človeka, ki ga skoraj nič ne poznaš, se nam je na začetku zdelo zahtevno. Ko nam je naša mentorica povedala, da je g. Zvonko Perlič slep, pa smo bile kar malo zaskrbljene, saj nismo vedele, ali bomo znale z njim pravilno komunicirati.

Z negotovostjo smo pričakovale prvo srečanje. Po uvodnih formalnostih in začetnem pogovoru pa smo ugotovile, da se je z njim zelo prijetno pogovarjati, saj svet okrog sebe dojema kot vsi ostali, le na drugačen način.

Na prijeten, včasih nekoliko hudomušen način nas je popeljal skozi svojo življenjsko zgodbo, ki ni vedno tekla po ravnih poteh. Njegovo pripoved smo dopolnile z utrinki, ki so nam jih zaupali njegovi prijatelji in znanci ter z informacijami, ki smo jih našle v različnih časopisih.

Kljub temu da ni rojen Celjan, že več kot petdeset let živi in deluje v Celju. Sledi njegovega delovanja so pestre in bogate. Zarisane so na različnih področjih. Krmaril je v družbeno-političnih vodah, v gospodarskih, v podjetniških in v literarnih ter povsod pustil del sebe.

V srcu pa je bil in je še vedno velik dobrotnik, ki zna prisluhni stiskam drugih in jim na različne načine skuša pomagati pri premagovanju težav.

Zaradi vsega, kar je storil v Celju in za Celje, menimo, da je bila naša odločitev, da ga predstavimo kot osebnost našega kraja, pravilna.

Vesele smo, da smo ga spoznale, da smo spoznale njegovo bogato življenjsko pot in predvsem njegov življenjski optimizem ter ga predstavile tudi vam.

ZAHVALA

Ob koncu bi se rade zahvalile vsem, ki so nam pri našem delu kakorkoli pomagali. Hvala vsem, ki so pobrskali po spominu in nam zaupali skrivnosti življenjske poti, ki so jo delili z gospodom Zvonkom Perličem ter nam tako pomagali pri oblikovanju njegovega življenjskega mozaika.

Hvala tudi vsem tistim, ki so nas pri našem delu spodbujali in nas z nasveti usmerjali pri izdelavi naše naloge.

Rade pa bi se zahvalile predvsem gospodu Zvonku Perliču, ki nam je dovolil, da pokukamo v njegov svet in nam pomagal razumeti nekatere skrivnosti, ki jih ljudje, ki vidimo, težko razumemo.

Posebna zahvala pa je namenjena ge. Romani Perlič, Zvonkovi soprogi, ki skrbno bdi nad njim in nam je s svojo požrtvovalnostjo omogočila, da smo se srečevale z g. Perličem, nam pomagala pri zbiranju gradiva in nam pokazala, da se da z ljubeznijo in voljo premagati marsikatero življenjsko težavo.

slika 46: RAZISKOVALKE Z g. ZVONKOM PERLIČEM (februar 2008)

VIRI IN LITERATURA

LITERATURA: Zvonko Perlič: Ko so jablane vzcvetele..., samozaložba, Celje, 2001
Zvonko Perlič: Igra nas združuje, veselje nas raduje, samozaložba, Celje, 2002
Zvonko Perlič: Na slonovem hrbtu; samozaložba, Celje, 2004
Zvonko Perlič: Izigrana, samozaložba, Celje, 2005
Zvonko Perlič: Rad te imam, Celje, Grafika Gracer, Celje, 2006
Drugo sonce, Zbornik slepih in slabovidnih literatov Slovenije, Celje, 2006

časopisni članki: vire smo črpale iz naslednjih časopisov in revij: Večer, Novi tednik, Celjan, Vestnik, Kmečki glas, Nedeljski dnevnik, Petica, Dnevnik, Delo

(za besedilo, ki smo ga direktno citirale, smo ob tekstu navedle vir in datum)

(fotografije, pri katerih ni naveden vir, so last g. Perliča; tiste, na katerih smo me, pa smo posnele same)

USTNI VIRI:

- g. Zvonko Perlič
- ga. Romana Perlič (Celje), soproga
- ga. Iva Voga (Šentjur), učiteljica v osnovni šoli
- ga. Irena Jovanovski (Šentjur), sošolka v osnovni šoli
- ga. Ingeborg Čas (Velenje), sosošolka v osnovni šoli
- ga. Mimica Kidrič (Šmarje pri Jelšah), sošolka v ekonomski šoli
- ga. Ivica Burnik (Celje), sosošolka v ekonomski šoli in sodelavka
- ga. Martina Repovž (Celje), profesorica na ekonomski šoli
- g. Stane Seničar (Celje), prijatelj
- g. Stane Mele (Celje), prijatelj
- g. Vinko Bobnič (Celje), prijatelj
- ga. Ljudmila Conradi (Celje), prijateljica
- ga. Ditka Rozman (Celje), dolgoletna tajnica